

**T.C.
HİTİT ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI**

**BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETMEN
ADAYLARININ ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNE
YÖNELİK TUTUMLARI VE AKADEMİK ÖZ
YETERLİLİK DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Tuncay DUMAN

Çorum 2018

**BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETMEN ADAYLARININ
ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNE YÖNELİK TUTUMLARI VE
AKADEMİK ÖZ YETERLİLİK DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ**

Tuncay DUMAN

**Sağlık Bilimleri Bilimleri Enstitüsü
Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı**

Yüksek Lisans Tezi

**Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Abdullah GÜLLÜ**

Çorum 2018

KABUL VE ONAY

HİTÜ, Sağlık Bilimleri Enstitüsü'nün 150165009 numaralı Yüksek Lisans Öğrencisi **Tuncay DUMAN**, ilgili yönetmeliklerin belirlediği gerekli tüm şartları yerine getirdikten sonra hazırladığı "**Beden Eğitimi ve Spor Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları ve Akademik Öz Yeterlilik Düzeylerinin İncelenmesi**" başlıklı tezini aşağıda imzaları olan jüri önünde başarı ile sunmuştur.

Savunma Tarihi : 18 / 12 / 2018

Tez Danışmanı: **Dr. Öğr. Üyesi Abdullah GÜLLÜ**
Hitit Üniversitesi

.....
İmza

Jüri Üyesi: **Dr. Öğr. Üyesi Celal TAŞKIRAN**
Hitit Üniversitesi

.....
İmza

Jüri Üyesi: **Dr. Öğr. Üyesi Abdulkerim ÇEVİKER**
Hitit Üniversitesi

.....
İmza

Doç. Dr. Erkan DEMİRKAN
Enstitü Müdürü

ETİK BEYANNAMESİ

Yüksek Lisans tezi olarak hazırlayıp sunduğum “Beden Eğitimi ve Spor Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları ve Akademik Öz Yeterlilik Düzeylerinin İncelenmesi” başlıklı tez; bilimsel ahlak ve değerlere uygun olarak tarafımdan yazılmıştır. Tezimin fikir/hipotez tümüyle tez danışmanım ve bana aittir. Tezde yer alan araştırma tarafımdan yapılmış olup tüm cümleler yorumlar bana aittir.

Yukarıda belirtilen hususların doğruluğu beyan ederim.

18.12.2018

Tuncay DUMAN

ÖNSÖZ

Öncelikle Yüksek Lisans sürecimde ve “Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları ve akademik öz yeterlilik düzeylerinin incelenmesi ” başlıklı araştırmamızın her aşamasında değerli görüş ve önerileriyle beni yönlendiren, sabırla dinleyen, tecrübelerini, maddi ve manevi desteğini hiçbir zaman esirgemeyen, tez danışmanım Dr. Öğr. Üyesi Abdullah GÜLLÜ hocama en içten teşekkürlerimi sunuyorum.

Lisans ve lisansüstü eğitimim süresince bilgi ve deneyimleri ile bana yol gösteren değerli hocalarıma teşekkürü bir borç bilirim.

Tamamlamış olduğumuz çalışmanın çeşitli aşamalarında görüş ve düşüncelerinden faydalandığım, Prof. Dr. Faruk YAMANER, Doç. Dr. Erkan DEMİRKIRAN, Doç. Dr. Esin GÜLLÜ, Dr. Öğretim Üyesi Abdulkerim ÇEVİKER hocama, Coşkun YILMAZ ve Hitit Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü'nün akademik ve idari personellerine teşekkürlerimi sunuyorum.

Son olarak tüm bu süreçte her daim arkamda olduklarını hissettiren, desteklerini hiçbir zaman esirgemeyen, sabırla çalışmalarımı tamamlamam için güç veren, çoğu zaman ihmal etmek zorunda kaldığım sevgili eşim Merve DUMAN' a ve değerli aileme teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

KABUL VE ONAY	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
ETİK BEYANNAMESİ	v
ÖNSÖZ	v
İÇİNDEKİLER	vi
KISALTMALAR ve SEMBOLLER	viii
ÇİZELGELER	ix
ÖZET	x
SUMMARY	xi
1. GİRİŞ	1
1.1 Çalışmanın Amacı	1
1.2 Problemler	2
1.3 Hipotezler	3
1.4 Sınırlılıklar	3
1.5 Sayıtlar	4
2. GENEL BİLGİLER	5
2.1 Beden Eğitim ve Spor	5
2.1.1 Beden eğitim ve spor öğretmenliği	6
2.1.2 Beden eğitimi ve sporun önemi	7
2.1.3 Beden eğitim ve sporun eğitimle ilişkisi	7
2.1.4 Beden eğitimi ve sporun genel eğitimin içindeki yeri ve önemi	8
2.2 Öğretmen Tutumları	9
2.2.1 Tutum nedir?	9
2.2.2 Tutumun bileşenleri	9
2.2.3 Öğretmen tutumu kavramı	11
2.2.4 Öğretmenlik mesleğine yönelik tutumların sınıflandırılması	12
2.3 Yeterlik Nedir?	15
2.4 Öz Yeterlik Nedir?	15
2.5 Öz Yeterliliğin Etkilediği Etmenler	16
2.5.1 Öz yeterliliği düşük olan bireylerin özellikleri	17
2.5.2 Öz yeterliliği yüksek olan bireylerin özellikleri	18
2.6 Öz Yeterliliğin Süreçleri	19
2.6.1 Bilişsel süreç	19
2.6.2 Motivasyonel süreç	19
2.6.3 Duyuşsal süreç	20
2.6.4 Seçimsel süreç	20
2.7 Akademik Öz Yeterlilik	21
2.7.1 Akademik öz yeterlik boyutları	23
3. MATERYAL ve YÖNTEM	25
3.1 Araştırmanın modeli	25

3.2 Evren ve örneklem	25
3.3 Etik hususlar	25
3.4 Kapsam.....	26
3.5 Verilerin toplanması ve toplama araçları	26
3.5.1 Kişisel bilgi formu	26
3.5.2 Akademik öz yeterlik ölçeği	27
3.5.3 Öğretmenlik mesleğine yönelik tutum ölçeği	27
3.6 Verilerin analizi.....	27
4. BULGULAR.....	29
5. TARTIŞMA	40
6. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	51
KAYNAKLAR	50
EKLER.....	63
ÖZGEÇMİŞ.....	74

KISALTMALAR ve SEMBOLLER

AÖY: Akademik Öz Yeterlilik

BE: Beden Eğitimi

BES: Beden Eğitim ve Spor

BSÖ: Beden Eğitim ve Spor Öğretmenliği

ÖY: Öz yeterlilik

ÖYTÖ: Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği

n: Kişi Sayısı

cm: Santimetre

kg: Kilogram

X: Ortalama

SS: Standart Sapma

P: Pearson Korelasyonu

p: Anlamlılık düzeyi

ÇİZELGELER LİSTESİ

	<u>Sayfa</u>
Çizelge 4.1: Tanımlayıcı bilgiler 1	29
Çizelge 4.2: Tanımlayıcı bilgiler 2	30
Çizelge 4.3: Anne-baba eğitim durumları.....	31
Çizelge 4.4: Cinsiyete göre AÖY ve ÖYTÖ davranışlarının karşılaştırılması.....	32
Çizelge 4.5: Sınıflara göre AÖY ve ÖYTÖ davranışlarının karşılaştırılması.....	32
Çizelge 4.6: Düzenli spor yapmalarına göre AÖY ve ÖYTÖ davranışlarının karşılaştırılması.....	33
Çizelge 4.7: Bölüm istemelerine göre AÖY ve ÖYTÖ davranışlarının karşılaştırılması.....	33
Çizelge 4.8: Yaşa göre AÖY ve ÖYTÖ davranışlarının karşılaştırılması.....	34
Çizelge 4.9: Vücut ağırlık ile AÖY ve ÖYTÖ davranışlarının karşılaştırılması.....	35
Çizelge 4.10: İllere göre AÖY ve ÖYTÖ davranışlarının karşılaştırılması.....	36
Çizelge 4. 11: Baba eğitim düzeyi ile AÖY ve ÖYTÖ puanlarının karşılaştırılması	37
Çizelge 4. 12: Anne eğitim düzeyi ile AÖY ve ÖYTÖ puanlarının karşılaştırılması	38
Çizelge 4.13: AÖY ile ÖYTÖ arasındaki ilişkinin karşılaştırılması.....	39
Çizelge 4.14: İllere göre ÖYTÖ puanlarının karşılaştırılması.....	40
Çizelge 4.15: İllere göre bilişsel boyutun karşılaştırılması.....	40

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNE YÖNELİK TUTUMLARI VE AKADEMİK ÖZ YETERLİLİK DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

ÖZET

DUMAN, Tuncay. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları ve Akademik Öz Yeterlilik Düzeylerinin İncelenmesi. (Yüksek Lisans Tezi) Çorum, 2018

Bu araştırmada “Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları ve Akademik Öz Yeterlilik Düzeylerinin İncelenmesi (Orta Karadeniz Bölgesi Örneği)” amaçlanmıştır. Araştırma grubu 18-35 yaş arasında olan 3. sınıflarda 248 öğrenci ve 4. sınıflarda ise 156 öğrenci olmak üzere toplam sağlıklı ve gönüllü 404 öğrenciden oluşmaktadır. Veri toplama işlemlerinde 11 sorudan oluşan kişisel bilgi formu, akademik öz yeterliliklerini ölçmek için Ekici (2012) tarafından geliştirilen “Akademik Öz-Yeterlilik (AÖY)” ölçeği ve Öğretmenlik mesleğine yönelik tutum düzeyini ölçmek için Ünver ve ark. (2008) tarafından geliştirilen “Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği (ÖYTÖ)” kullanılmıştır. Bağımsız grupların karşılaştırılmasında Independent Samples t testi, bağımsız ikiden fazla grup için ise tek yönlü varyans analizi (One-Way ANOVA) ve Tukey HSD düzeltme testi kullanıldı. Sayısal değişkenler arasındaki ilişkilerin incelenmesinde Pearson Korelasyon Katsayısından yararlanıldı. İstatistiksel işlemler için bilgisayar destekli veri çözümleme programı SPSS 21.0 programı kullanıldı ve sonuçlar $p<0.05$ anlamlılık düzeyinde değerlendirildi.

Sınıflara göre AÖY ve ÖYTÖ karşılaştırılmasında bilişsel, sosyal ve teknik boyutlarda 4. sınıfların daha yüksek puan almalarına rağmen sadece sosyal boyut düzeyinde anlamlı bir farklılık ($p<0.05$) bulunmuştur. Cinsiyete göre ve düzenli spor yapmalarına göre her iki düzeyde de anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Yaşa göre AÖY ve ÖYTÖ karşılaştırılmasında ise bilişsel boyutta anlamlı düzeyde bir ilişkinin olduğu görülmüştür ($p<0.046$). İllere göre AÖY ve ÖYTÖ karşılaştırılmasında bilişsel ve sosyal boyutta anlamlı bir ilişki olmamasına rağmen, teknik boyutta ($p<0,039$) ve ÖYTÖ parametrelerinde ($p<0.000$) anlamlı bir ilişki olduğu gözlenmiştir. AÖY ile ÖYTÖ arasındaki ilişkinin karşılaştırılmasında AÖY anketinin bilişsel boyutunun sosyal ve teknik boyutlar ile arasında pozitif orta düzeyde bir ilişki olduğu görülmüştür. ÖYTÖ ile ders başarısı arasında pozitif orta dereceli bir ilişki olduğu gözlenmiştir.

Sonuç olarak; son sınıf öğrencilerinin kendilerini daha yeterli gördükleri, özgüvenlerinin daha yüksek olduğu ve yaş ilerledikçe bilişsel olarak daha da geliştikleri görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Akademik öz yeterlilik, öğretmenlik mesleğine yönelik tutum, beden eğitim ve spor öğretmenliği

EXAMINATION OF ATTITUDES OF PHYSICAL EDUCATION AND SPORT TEACHER CANDIDATES TOWARDS TEACHING PROFESSION AND ACADEMIC SELF-SUFFICIENCY LEVELS

SUMMARY

DUMAN Tuncay. Examination of attitudes of physical education and sport teacher candidates towards teaching profession and academic self-sufficiency levels (The Central Black Sea Region Example) (Master Thesis), Çorum, 2018.

The research is aimed at the "Attitudes of Physical Education and Sport Teacher Candidates Towards Teaching Profession and Examination of Academic Self-Sufficiency Levels (Central Black Sea Region Example)". It consists of 404 persons aged 18-35. 248 people in 3 classes and 156 people in 4 classes were included in the survey. In the data collection process, a personal information form consisting of 11 questions, "Academic Self-Proficiency"(ASP) scale developed by Ekici (2012) in order to measure academic self-sufficiency, "Attitude Scale Towards Teaching Profession" (ASTP), which was developed by Ünver et al. (2008), was used to measure the level of attitudes towards teachers. Independent Samples t test was used for comparison of independent groups and one-way ANOVA and Tukey HSD correction test were used for independent groups. Pearson Correlation Coefficient was used to examine the relationships between numerical variables. Statistical analysis of the study was performed using the computer aided data analysis program

SPSS 21.0 statistical program. Statistical results were assessed at $p < 0.05$ significance level.

Though the 4 classes have higher scores in the cognitive, social and technical dimensions in the comparison of Classes, there has a significant difference only in the level of social dimension ($p < 0.05$). There was no difference between the two levels according to their gender and regular sports. Compared to the age of ASP and ASTP, it has calculated that there has a meaningful level of cognitive dimension in comparison ($p > 0,046$). According to Provinces relationship between ASP. and ASTP comparison Although there was no meaningful in cognitive and social dimensions, a significant difference was obtained in the technical dimension ($p: 0,039$) and the ASTP. parameters ($p: 0,000$). In the comparison of the relationship between the ASP and ASTP, it was observed that the cognitive dimension of the ASP questionnaire was positively correlated with social and technical dimensions. A positive moderate relationship was observed between ASTP and course achievement.

As a result; It was observed that the students of the final year considered themselves more self-confident, their self-confidence was higher and they improved more cognitively as age progressed.

Key words: Academic self-efficacy, attitude towards teaching profession, physical education and sport teacher

1.GİRİŞ

Güncelleşen dünya, sosyo-ekonomik, kültürel ve küresel değerler penceresinde okula ve öğretmene daha fazla anlam ve sorumluluk yüklemekte ve bu da zamanla farklılaşmaktadır (Hacıoğlu ve Alkan, 1997, s.87). Toplumlarda bireylerin eğitim ve öğretim işlevleri ile görevli öğretmen, eğitimin en önemli ve değerli parçasıdır (Sandıkçı ve Öncü, 2013). Eğitim ve öğretimde iyi belirlenmiş hedefler, dersin içeriğinin organizesi, o hedefler ve yeteneğe sahip öğretmenler tarafından yapılmadıkça, eğitimden hedeflere ulaşmak mümkün değildir (Sünbül, 2001, s. 224).

Öğretmen, eğitim sisteminin amaçlarına ulaşmasında belirleyici ve yönlendiricidir. Bundan dolayı öğretmenlerin, eğitimin en önemli ve etkili ögesi olarak kabul görülür (Demirtaş ve diğ., 2011). Diğer branş öğretmenleri gibi beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin (BSÖ), öğrencilere fiziksel aktivite eğitimi ve spor kültürüne sahip bireyleri hazırlamak için kendine özel ders programı hazırlama ve uygulama (Darst ve Pangrazi, 2009) gibi sorumluluklarından başka ayrıca farklı misyonlarda yüklenirler. Bunlardan bazıları; okul ile ilgili her türlü sportif faaliyetler ile ilgilenmek, ulusal bayram ve törenlere hazırlık yapmak, antrenörlük, hakemlik gibi görevleri yürütmek (Tamer ve Pulur, 2001, s. 119) gibi faaliyetlerde bulunurlar. Bu sorumlulukları yerine getirebilmek için Beden eğitim ve Spor Öğretmenlerin akademik öz yeterlilik seviyesinin, mental, bilişsel, fiziksel, duyuşsal ve sosyal özelliklerinin yüksek olmalıdır. Çünkü eğitim sisteminin başarısı, öğretmenin niteliği ile doğru orantılı biçimde etkilenmektedir (Vural, 2004).

Öğretmenin inançları, düşüncesi, hayata bakış açısı bir yapı oluşturarak, tutumunu belirlemektedir. Bu perspektifte bakıldığında inanç ve tutumlar, birbiriyle ilişkilidir. Bu da öğretmenin öz-yeterliliğine ve mesleğe ilişkin tutum kavramlarını ön plana çıkarmaktadır (Deryakulu, 2004).

1.1 Çalışmanın Amacı

- Bu çalışmanın amacı; Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları ve akademik öz yeterlilik düzeylerinin incelenmesidir.

1.2 Problemler

- Akademik özyeterliliğin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumuna etkisi var mıdır?
- Sınıf düzeyinin akademik özyeterlilik ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutumuna etkisi var mıdır?
- Yaş, vücut ağırlığı, boy ve spor yapma düzeyinin akademik özyeterlilik ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutumuna etkisi var mıdır?
- Akademik özyeterlilik ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutum arasında bir ilişki var mıdır?
- Orta Karadeniz Bölgesi'nde okuyan Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin öz-yeterlilik düzeyleri nedir?
- BSÖ Öğretmen adaylarının cinsiyetlerine göre AÖY ve ÖYTÖ davranışları arasındaki ilişki düzeyleri nedir?
- BSÖ Öğretmen adaylarının sınıf düzeyine göre AÖY ve ÖYTÖ davranışları arasındaki ilişki düzeyleri nedir?
- BSÖ Öğretmen adaylarının bölümü isteyerek seçme durumlarına göre AÖY ve ÖYTÖ davranışları arasındaki ilişki düzeyleri nedir?
- BSÖ Öğretmen adaylarının spor branşlarının türüne göre AÖY ve ÖYTÖ davranışları arasındaki ilişki düzeyleri nedir?
- BSÖ Öğretmen adaylarının düzenli spor yapma durumlarına göre AÖY ve ÖYTÖ davranışları arasındaki ilişki düzeyleri nedir?
- BSÖ Öğretmen adaylarının fiziksel parametrelere göre AÖY ve ÖYTÖ davranışları arasındaki ilişki düzeyleri nedir?
- BSÖ Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin öz-yeterlilik seviyeleri ile mesleğe ilişkin tutumları arasındaki ilişki düzeyleri nedir?
- Orta Karadeniz bölgesinde okuyan Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin genel öz-yeterlilik seviyeleri ve alt boyutlarındaki öz-yeterlilik puanları arasındaki ilişki düzeyleri nedir?

1.3 Hipotezler

- Farklı illerdeki beden eğitim ve spor öğretmenliği 3 ve 4 sınıf öğrencilerin aldıkları eğitimin akademik öz yeterliliğe etkisi vardır.

- Farklı illerdeki beden eğitim ve spor öğretmenliği 3 ve 4 sınıf öğrencilerin aldıkları eğitimin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarına etkisi vardır.
- Orta Karadeniz Bölgesi'nde okuyan Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin öz-yeterlilikleri vardır.
- BSÖ Öğretmen adaylarının cinsiyetlerine göre AÖY ve ÖYTÖ davranışları arasında pozitif bir ilişki vardır.
- BSÖ Öğretmen adaylarının sınıf düzeyine göre AÖY ve ÖYTÖ davranışları arasında pozitif bir ilişki vardır.
- BSÖ Öğretmen adaylarının bölümü isteyerek seçme durumlarına göre AÖY ve ÖYTÖ arasında pozitif bir ilişki vardır.
- BSÖ Öğretmen adaylarının spor branşlarının türüne göre AÖY ve ÖYTÖ davranışları arasında pozitif bir ilişki vardır.
- BSÖ Öğretmen adaylarının düzenli spor yapma durumlarına göre AÖY ve ÖYTÖ davranışları arasında pozitif bir ilişki vardır.
- BSÖ Öğretmen adaylarının fiziksel parametreler arasında pozitif bir ilişki vardır.
- BSÖ Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin öz-yeterlilik seviyeleri ile mesleğe ilişkin tutumları arasında pozitif bir ilişki vardır.
- Orta Karadeniz bölgesinde okuyan Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin genel öz-yeterlilik seviyeleri ve alt boyutlardaki öz-yeterlilik puanları arasında pozitif bir ilişki vardır.

1.4 Sınırlılıklar

- Bu araştırma 2017-2018 sezonunda Orta Karadeniz Bölgesinde bulunan Hitit Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, OMÜ Yaşar Doğu Spor Bilimleri Fakültesi, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu, Amasya Üniversitesi beden eğitim ve spor bölümü 3 ve 4 sınıf beden eğitim ve spor öğretmenliği öğrencileri ile sınırlıdır.
- Araştırma izinler alındıktan sonra 18-30 yaş arası ile sınırlıdır.
- Kişisel bilgi formu, akademik öz-yeterlilik envanteri ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutum ölçeği ile sınırlıdır.

- Araştırmamız, belirtilen koşullar ve sınırlar içinde seçilen örneklem evreni temsil yeterliliğine sahiptir.
- Araştırmamız, belirtilen koşul ve sınırlar içinde seçilen çalışma kümesi genellenebilir, geçerli ve güvenilir yeterliliğe sahiptir.
- Araştırmada kullanılan lme ve veri toplama araçları geçerli ve güvenilir niteliktedir.
- Araştırmada yararlanılan kaynakların doğru ve geçerli bilgiler sağladığı n görülmektedir.

1.5 Sayıtlar

- Araştırmaya katılan katılımcılar ölçekleri gönüllü olarak doldurdıkları varsayılmıştır.
- Anket uygulamasından önce katılımcılara çalışma hakkında tüm açıklamalar yapılmıştır ve ölçekleri okuyarak kendine en uygun seçenekleri işaretledikleri varsayılmıştır.
- Çalışma için kullanılan ölçeklerin geçerlilik ve güvenirlikleri daha önceden yapıldıkları için veri toplamada kullanılan ölçeklerin güvenilir ve geçerli olduğu varsayılmıştır.

2. GENEL BİLGİLER

2.1 Beden Eğitim ve Spor

Eğitim, bireyin davranışında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik yönde değişme meydana getirme sürecidir (Gezgin ve Amman, 1993, s.12). Eğitim, bireylere ortak bir hayatın olduğunu ve türdeşliği sağlar. Ayrıca kültürler arası geçişten yararlanması, eğitim kurumuna has kültürün genç bireylere verilmesi görevi ile sorumludur (Erkal, 1982, s. 67–68). Beden eğitimi(BE); bir bütün olarak insanı ele alır. Fiziksel, ruhsal ve zihinsel niteliklerin olduğu yaş ve kalıtım kapasitesinde maksimal verim sağlamak için rekabetin olmadığı faaliyetlere verilen isimdir (D.P.T., 1985, s. 284). Yani bireyin fiziki kapasitesini ve performansını arttırmak beden eğitimi için temel amaçtır. Beden eğitim; eğitim tamamındaki gelişimin tamamlayıcı bir parçasıdır. Bundan dolayı belirli bir program ve plan dâhilin de fiziksel aktiviteler ve oyunlar yoluyla bireyin yaşam kalitesini ve performansının gelişiminin amaçlandığı alanların tümüdür (Charles, 1983, s. 13). Diğer ifade ile Beden eğitim “Milli Eğitimin ilkelerine uygun olarak kişinin bedensel, ruhsal ve fikirsel gelişimini sağlamaktadır”. Sporsal faaliyetlerin tümü ile bireyin bir bütün olarak, bedensel sağlamlık, fikirsel uyanıklık ve ruhsal olarak sağlıklı bireyler olmasıdır(Bilgin, 1996, s.1). Spor ise; “Bireysel veya toplumsal kuralları olan belirli alanları olan yarışmalardır. Diğer ifade, “spor, fiziksel ve zihinsel hareketleri kapsayan, belirli kurallara bağlı olarak, rekabete dayanan oyunlara” denilmektedir (Başoğlu, 1996, s. 5–6). Spor ile bireyin fiziki ve psikolojik açıdan güçlenmesinin haricinde, sorumluluk, işbirliği eğilimi ve düzen yeteneklerini de geliştirerek kişinin sosyalleşmesine de sağlamaktadır(Erkal, 1982, s. 72).

Beden eğitimi ve spor (BES) ilk çağlardan itibaren süregelen insanlığa en faydalı faaliyetlerdir. “BES insanlık ile doğmuş ve gelişmesine de çeşitli özellikler katarak sürdürmüştür.” (Erkal, 1986, s. 159). Şimdiler de ise BES insanlara, fikirsel, ruhsal ve bedensel sağlık kazandıran bir olgular bütünü olarak kabul edilmektedir. Bundan dolayı okul öğrencilerini çağımıza uygun eğitimi anlayışı ile çeşitli bilgi,

beceri, tavır ve alışkanlıklar kazanma çağını yaşayan kendi kapasite ve yeteneklerinin artırılmasına yönelik yetiştirilmelerine dikkat edilmelidir (Cihan, 2011, s.14).

2.1.1 Beden eğitimi ve spor öğretmenliği

Eğitim sistemleri, ülkenin kültürel ve idari yapısına bağlı olarak gelişir. Eğitimin temel ilkelerinden biri olan bireyi bir bütün olarak kabullenmektir. Bu nedenle eğitimin amacının tam olarak gerçekleşmesi bireyin ve toplumun zihinsel eğitimi ile BE’de gerektirir. BE genel eğitimin en önemli parçasıdır (Özkan, 1999, s.12). BE ayrıca beden kişiliğinin de eğitimidir. Başka bir ifade ile her bir öğrencinin, bireysel ve toplumsal yönden sağlıklı, mutlu, ahlaklı ve sağlam bir kişilik sahibi, yaratıcı ve üretken, milli değerlerini ve demokratik hayatın gerektirdiği davranışları kazanmış bireyler olarak yetişmeleri için en önemli araçtır (Cihan, 2011, s.14).

Genel eğitimin her alanında olduğu gibi beden eğitiminde de öğretmen en önemli faktördür. Öğretmen öğrenci merkez odaklı olarak üçgenin bir boyutunu oluşturur. Beden eğitim ve spor öğretmeni (BSÖ), eğitim ve öğretim planlamasını hazırlarken öğrencilere de rehberlik yapmaktadır. Bu süreç de bireyi istenilen kazanımları sağlayacak etkinlikleri öğrenci profiline uygun ekonomik ve birbiriyle etkileşim içinde olarak yapılmasında sorumludur. Ancak öğretmenlerin eğitim alanlarının dışında da rolleri önem taşır. Öğretmen ile öğrenci arasındaki iletişimde karşılıklı gözleme dayanır (Demirhan, 1998, s.16).

Beden eğitim ve spor öğretmeni, BE’nin genel eğitimin bir parçası olması sebebiyle ilk olarak genel eğitimin amaçlarına hâkim olmalı ve uygulamalıdır. Eğitimin neden yapıldığı, okul, öğretmen ve programların niçin olduğunu ve kendinin bu bütünün neresinde hissetmesi gerektiğini anlamalıdır. Eğitim alanları ve beden eğitimi aynı amaç doğrultusunda çalışmalı ve aralarında uyumsuzluk olmamalıdır (Pulur ve Tamer, 2001, s.48). Bu bilgilere göre insan hayatında önemli olan BE’ni gerçekleştirecek eğitimcileri yetiştirmekte çok önemlidir. Beden eğitim ve spor öğretmeni; gerekli pedagojik eğitimi almış, öğretim kurumlarında BES dersleri ile sorumlu eğitici kişidir (Özkan, 1999, s.8).

Öğretmen, öğretim süreçlerinin temel öğelerinden biridir. Öğrenci ile etkileşim halinde olan ve programın uygulanmasını sağlayan, yöneten ve değerlendirmesini yapan kişidir. Öğretmenin kalitesi süreçlerin niteliğini de etkiler (Sıvacı, 2003, s. 39). Yeterlik kavramı, mesleksi olarak mesleği başarılı olarak yerine getirilebilmesi için

sahip olunması gereken özellikleri (bilgi, beceri ve tutumlar) ifade etmektedir (Sıvacı, 2003, s. 9).

2.1.2 Beden eğitimi ve sporun önemi

Canlılar yaşamsal faaliyetlerini sürdürebilmeleri için gerekli hareket ve yeteneklere ihtiyaç duyarlar. İnsan da, diğer canlılar gibi hareket etmeye mecburdur ve bu onun doğasında vardır. Hareketsizlik yaşama şansı azaltır. BE'nin önemi, hareket kabiliyetlerini çoğaltmak ve devamlılığını sağlamaktır. İnsan birçok şeyi çocukluğun ilk zamanlarından itibaren kazanmaya başlar. Çocukluk çağı, hareket faaliyetlerine başlama ve oyun öğreniminin olduğu bir dönemdir. Çocuğa birçok özelliği olan(algılama, beceri, öğrenme, yetenek) etkinlikler verilmelidir. Bu döneminden sonra verilmesi ve algılanması daha zordur (Erkal, 1982, s. 43–44). Toplumsal gelişime de etkisi olan BE; bireyin yeteneklerini bulma, ortaya çıkarma, performans gelişimine ve bireyin kendine olan güveninin artmasını sağlamaktadır. İradeyi güçlendirerek insanın kendine olan güveni kazanmasını sağlayan BES, bireylerde kişiliğin oluşmasını sağlar. Kişinin kendine olan güven duygusu başarı için temel anahtardır. BES, bireydeki keşfedilmemiş olan özelliklerini, yeteneklerini bulup geliştiren kavramsal çerçeveye denir (Çalgın, 2003, s. 12). Türkler tarihin her evresinde BES'a çok önem vermiştir. Farklı dönemlerde yaşamış olan Türk devletleri devamlılıklarını sağlamak için savaş talimlerine ve bedensel eğitimlerine çok dikkat etmişlerdir. Tarih, Türkleri ilk sportmen bir devletlerden biri olarak kayıt etmiştir (Fişek, 1985, s. 8). Eğitimsel faaliyet olarak spor, ortak amaçlar doğrultusunda işbirliği, saygı gösterme, planlama, anlayış, sorumluluk bilinci, düzen becerilerini geliştirmektedir (Başoğlu, 1996, s. 11-12).

2.1.3 Beden eğitimi ve sporun eğitimle ilişkisi

Eğitimin amacının bireyin kendini gerçekleştirmesidir. Eğitim, birey olma yolundaki süreçtir. Kendini gerçekleştirmenin de özellikleri vardır. Maslach'a göre kendini gerçekleştirmiş bireyin bazı özellikleri;

- Kendini, diğer yaratılanları ve doğayı kabul etme.
- Doğal ve sade davranabilme.
- Herhangi bir soruna yönelebilme.
- Yalnız kalabilme ve rahatsızlık hissi duymama.
- Güzellikleri takdir edebilme.

- İnsanlık âlemi ile kendini özdeşleştirebilme.
- Diğer bireylerle ilişkiler kurabilme.
- Eşitlikçi davranabilme.
- Yanlış ile doğruyu, iyi ile kötüyü, amaç ile aracı ayırt edebilme.
- Kendine özel olabilme (Büyükdüvenci, 1987, s. 122).

Beden gelişimi ile diğer psiko-motor ve zihinsel, psikolojik, sosyalleşme arasında bağlantı vardır. İlk çocukluk zamanında motor faaliyetlerini yeterince yapamayan çocuk, yapanlara oranla daha fazla korkuya kapılacaktır. Sporun, çocuklar arasındaki ilişkilere, zihinsel faaliyetlere ve duygusal gerginliklere etki sağlayacaktır. Duygusal durumlar, bedensel gelişimlerini etkileyecek özellikleri barındırır. Çocuğa spor ile beden sağlığı ve gelişim sağlandığı gibi, ayrıca sosyal, zihinsel ve duygusal gelişimi içinde bir yatırımdır (Thomas, 1982, s. 201-204). Toplumsallaşma hipotezine göre de spor kişiliği etkilemektedir. Bu hipotez BES açısından önemlidir. Ancak kişilerin branş seçimi, ilgi duydukları farklı sporlara ve başarı arzularına yani kişiliklerinin sonucudur (İkizler, 1993, s. 72).

2.1.4 Beden eğitimi ve sporun genel eğitim içerisindeki yeri ve önemi

BES, eğitimin fiziksel olarak, görsel veya işitsel komutlar aracılığıyla belirlenmiş hareketler yardımıyla belli bir plan doğrultusunda işleyen ya da tamamıyla harekete bağlı bir bölümünü teşkil etmektedir. BE, bedensel gelişimi sağlarken bununla beraber sorumluluk bilincini de geliştirir. “Beden, ruh ve fikir eğitimleri genel eğitimin bir parçasıdır” (Cihan, 2011, s.14-20). İnsan gelişiminin çok çeşitli boyutları bulunmakta ve bunlar arasında gelişimin her döneminde etkileşme ve ilişki vardır. Başka bir ifadeyle, fiziksel gelişim ile zihinsel, sosyal ve duygusal gelişmeler arasında bir ilişki söz konusudur (Varış, 1987, s. 75). BE, bedensel kişiliğin de eğitimidir. Yani, bireylerin gelişim özelliklerindeki farklılıklar göz önünde tutularak, onların bireysel ve toplumsal yönlerde sağlıklı, mutlu, ahlaklı, kişilik sahibi, yapıcı, yaratıcı, üretken, milli değerlerine sahip çıkan ve demokratik fertler olarak yetişmeleri için en önemli araçtır(Cihan, 2011, s.14-20). BES genel eğitim sisteminin içinde bir program dahiline alan ve bir parçası olarak kabul eden ilk ulus, Yunanlılardır. Yakın tarih de, BES’u bir sistemler bütünü olarak gören ve formatlayan ülke ise Almanya olmuştur (Başaran, 1978, s. 24). Diğer taraftan eğitimin de temel amacı olan rekreasyonel faaliyetlerde BES ile iç içedir. Bir serbest zaman faaliyeti olan B.E.S ile uğraşmak, bireyin serbest

zamanlarını verimli şekilde değerlendirdiği gibi, karakter kazanımlarına da katkı sağlamaktadır (Tezcan, 1987, s. 101-102)

2.2 Öğretmen Tutumları

2.2.1 Tutum nedir?

Gelişimsel özelliklerin bir alanı olan duygusal gelişim kavramının içerisinde bulunan tutum kavramı, herhangi bir uyaran karşısında tepkisel olarak verilen cevabın az ya da çok heyecansal öğrenilmiş tepkisine veya uyaran hakkında düşünce, davranış ve duygularını düzenli bir şekilde belirleme tarzına tutum denir (Aydın, 2000, s.332).

Ayrıca tutum heyecan, motivasyon ve algılama durumlarıyla öğrenme sürecinin, kişinin hayatının bir yönüne göre sürekli bir organizasyondur (Atalay, 2005, s.41). Tutumun özellikleri(Demirci, 2006, s.17):

- Tutumlar sonradan öğrenmeye ile birlikte oluşan özelliklerdir. Bu nedenle değişiklik gösterebilir.
- Öğrenmeler bireyin toplumsallaşma süreciyle doğrudan ilgilidir.
- Tutumlar bireyi davranışa hazırlayıcıdır, doğrudan gözlenemez ancak bireyin davranışlarından çıkarım ile anlaşılabilir.
- Tutumlar bireyin yaşam süresi içinde belli süre devamlılık gösterir.
- Tutumlar, oluşma ve biçimlenme evrelerinde aralarında kıyaslanabilir. Bundan dolayı öğeler bir arada bulunurlar.
- Tutumlar insanın nesnelere arasında bir düzen sağlar. İnsan-obje arasındaki ilişkide, tutumlar tarafından belirli bir yanlılıklar ortaya çıkabilir. Kişi herhangi bir objeye karşı tutumu oluştuktan sonra ona karşı artık objektif olamaz.
- Tutumların kişisel ve toplumsal boyutu vardır.
- Tutumları bir tepki olarak değil, tepki gösterme yönelimi olarak görmeliyiz. Bundan dolayı olumlu veya olumsuz davranışlara sebep olabilirler.

2. 2. 2 Tutumun bileşenleri

İçerik, anlamsallık, yoğunluk, derinlik bakımından tutumların boyutları derecelenirler. Konusuna, bilişsel algısına ve mantıksal bakımına göre olumlu veya olumsuz olabilirler. Tutumlar bilimsel düşünceyle ilgili, duyuşsal ve davranışsal unsurlardan oluşan kavramlar olarak kabul edilmektedir. Tutumların düşünceye etkisi, kişinin tutuma sebep olan obje hakkındaki bilgisi, birikimi ve değerleridir (Atalay,

2005, s.48). Tutum bireyin ruh halini karşısındakilere yansıtma şeklidir. Senemoğlu'na (2004) göre tutum, kişinin herhangi bir şeye karşı vereceği tepki seçimini etkileyen, içsel bir durumdur. Tutumlar anlık olarak gösterilen bazı eğilimleri gibi kısa süreli değil aksine uzun süreclidir. Kısa süreli seçimlerin tutum olabilmesi için, bireyin eğilimini uzun süreli olarak göstermesi gerekir. Tutumlar kişilerin günlük eylemlerine anlam kazandırır. Tutumlar arasında farklılıkları olan insanların davranışları da farklılıklar gösterir. Bireylerin olaylara karşı tutumları farklılık gösterebilir. Kişinin aile çevresi, ilişkili olduğu grup, sosyoekonomik durumu, kültürü ve demografik durumu ona toplum içinde bir statü belirler. Tutum değişikliği, ilişkili konu hakkındaki görüşün kabullenmesidir. Bu durum kendiliğinden oluşan bir süreç değildir. Tutumların değişiminde içsel faktörde güdüler, dış faktör ise çevresel etkileşim etkilidir (Atalay, 2005, s. 42).

Tutumlar, yüksek oranda modellerin gözlenmesi ve taklit edilmesi aracılığıyla öğrenilir (Morgan, 1993, s. 363).

Tutumların öğeleri ise:

- **Bilisel Öğ:** Bir tutumun nesnesi hakkında bilinen her türlü bilgi, görüş ve inançlar, tutumun bilişsel parçalarını meydana getirir. Kişiler ilişkilerinde bilgiler aracılığıyla etkileşim sağlarlar. Bu bilgiler sistemini tecrübelerimiz oluşturur. Bilgi ve kanaatlerimiz tutumların bilişsel yönünü oluşturur (Güdek, 2007, s. 28). Sahip olunan bilgilerin değişmesi halinde tutumlarda etkilenecektir.
- **Duyusal Öğ:** “Bir tutum objesine karşı gözlenebilen duygusal tepkilerdir” (Bodur, 2006, s. 24). Tutumun duygu boyutu, bireyin nesneye karşı verdiği sevme veya sevmeme durumudur (Atalay, 2005, s.41). Duyusal Öğ, bilişsel öğeye ile karşılaştırıldığında daha basittir. Verilen tepkiler iki türlü olarak, Olumlu veya olumsuz olarak hemen gözlemlenebilir. İnceoğlu'na (2000, s.9) göre “Duyusal egosu tutumun değişmesini zor hale koyan bir öğedir. Özellikle bireyin egosu ile direk ilgili konu veya olaylara karşı daha yoğundur”. Tutumu, inanç, gerçek veya olgudan ayıran en önemli fark, duygusal öğeye sahip olmasıdır (Erdoğan,1999, s. 366).
- **Davranısal Öğ:** Tutum nesnesine yönelik olan ve gözlenebilen davranışlardır (Bodur, 2006, s.25). Davranış eğilimleri bireyin alışkanlıkları, normları ve diğer tutumlarından etkilenir. İnsanlar da bu sebepten daha çok duygularının ağır bastığı şekilde hareket etmeye başvururlar. Tutumlardan

faydalanılarak bireyin davranışlarını ön görebilmek mümkündür (Aysu, 2007, s. 25).

Otoritelerin çoğuna göre tutumlar öğrenilir ve gizlidir. Okul öncesinde yapılan bir araştırmada çıkan bulgulara Okul öncesi çocukların %95'i, ilkokul çağındaki çocukların %80'i, üniversite gençlerinin ise %50-60'ı ebeveyn ve öğretmenlerinden etkilendiğini göstermiştir(Demirci, 2006, s.25). Tutumların gizil öğrenme süreci olarak kabul edilmesi, tutumların ölçülebilir davranışlara sahip olduğu ve etki - tepki arasındaki içsel bir faaliyetin parçası olduğudur. Buna göre tutum, içsel faaliyetin bir parçası ise bireyin anlamsal yapısının da bölümlerinden biridir.

Örneğin bir birinden farklı iki kişi her hangi bir şeye karşı benzer tutuma sahip olabilirler fakat o kavramın anlamı kişilerde farklılıklar gösterebilir (Turan ve Güdek, 2008, s.28). Duyuşsal alan, bireylerin duyuşsal yönleri (ilgi, tutum) hakkında bilgi edinmemizi sağladığı için, duyuşsal yönlere yönelik ve ilgili envanterler ile birlikte tutum ölçekleri hazırlanılarak hakkında bilgi sahibi oluna bilinir.(Anderson, 1991, s.241).

2.2.3 Öğretmen tutumu kavramı

Günümüzde öğretmenlik, eğitimin kültürel, psikolojik, sosyal, akademik, ekonomik ve teknolojiye sahip, alanında uzman, bilgi ve becerisini merkez alan bilimsel çalışma ve mesleki formasyonu gerektiren, profesyonel bir alandır (Özyar, 2001, s. 21). Öğretmen, görev ve sorumluluklarının farkında olan, ders planlarını yapabilen ve en ekonomik ve en iyi şekilde nasıl karşı tarafa anlatabileceğini bilen, sınavabilme yeteneği olan, öğretmen-okul-öğrenci ilişkisini sağlayabilen, her alandaki sosyal statü ve sorumluluklarını yapan meslek sahibidir (Büyükkaragöz ve diğerleri, 1998, s. 16).

Öğretmenlik her etkinliğin temelindedir. Öğretmensiz yapılan çalışma; plansız, programsız, verimi çok düşük ve komplike olacaktır. Bundan ötürü öğretmenlik kutsal ve yüce bir meslektir diyebiliriz (Ertuğrul, 2000, s.14-21). Yani öğretmenlik mesleği her alanda karşımıza çıkar (Çelikkaya, 1996, s.133). Geçmiş dönemlerde öğretmen denilince bilginin kaynağı ve aktarıcısı kişi gelmekteydi. Günümüzde ise, çeşitli branşları olan ve öğrencileri hedefleri doğrultusunda yönlendiren, öğrencinin karşılaşabileceği zorlukları yenebilmede yardımcı bir rehber konumundadır (Kıncal, 2001, s.145-146). Öğretmenin tutumları, tepkileri ve alışkanlıkları çocukları da etkilemektedir. Aksi halde öğretmenin yerini kitle iletişim araçları da alabilirdi

(Büyükkaragöz ve diğerleri, 1998, s.3-4). 1739 sayılı Temel Eğitim Kanunu'nun 43. Maddesinde öğretmenlik mesleğinin yeterlilik alanları olarak genel kültür bilgisi, özel alan bilgisi ve pedagojik formasyon belirtilmiştir (Kayserili, 2009, s.14-18). Bazı eğitimciler göre ise sadece bunlar yeterli değildir. Bunun yanında öğretmen iyi bir kişilik, sağlam bir karaktere, etkili bir vizyona sahip olmalıdır (Ertuğrul, 2000, s. 21).

Öğretmenlik, hayatın her alanında iç içedir. Öğretmenlerin karşılaştıkları kitleler ile etkileşimleri ve birliktelikleri, okul zamanı ve sonrasında da sürebilmektedir. Bu öğretmen-öğrenci ilişkilerin resmi niteliği, ilgili yasa ve yönetmeliklerle belirlenmiştir. İlişkiler ise mesleğin doğasından dolayı duygusal yönü ağır basar. Bu sebepten ötürü herkesin unutamadığı ve hala iletişimde olduğu bir öğretmeni vardır. Beden eğitim öğretmenleri ile öğrenciler arasındaki bağ diğer branşlara göre daha kuvvetli olduğundan genellikle iletişim daha uzun süreli olmaktadır (Kayserili, 2009, s.18-19).

Statü ve değer toplumlara göre farklılıklar göstermektedir. Öğretmenlik toplumumuzda tarihin her evresinde kutsal bir meslek olarak görülmektedir. Öğretmenler toplumun bireyleri için örnek kişilerdir (Eskicumalı, 2002, s.17).

2.2.4 Öğretmenlik mesleğine yönelik tutumların sınıflandırılması

Öğretmen mesleğine yönelik tutumları sınıflandırırken 3 ana başlık altında gruplayabiliriz. Bunlar;

- Otoriter tutum
- İlgisiz tutum
- Demokratik tutumdur.

2.2.4.1 Otoriter tutumlar

Bu tutuma sahip öğretmenler ile öğrenciler arasında mesafe vardır ve disiplin uygulamaları mevcuttur. Öğretmenin her türlü cezai işleme başvurusu, eleştirilerinin ağır ve sert bir dille yapılması ve çocuğun aileye veya okul yönetimine şikâyet edilmesi gibi davranışlar bu kapsamda değerlendirilmektir (Bayrak, 1999). Otoriter öğretmenlerin öğrencilerin derslere ilgisiz oldukları başarı düzeylerinin düşük olduğu gözlenmiştir (Yavuzer, 1997). Belirlenmiş kurallar dâhilin de, görevlerin önceden belirlendiği, çalışma gruplarının belli bir otorite tarafında oluşturulduğu, övgü ve ceza öğretmenin taraflı gözlemine göre verildiği bu ders stilinin en önemli özelliği

öğretmenin geliştiren-soran rolünün olmasıdır (Hesapçioğlu, 1988). Tezcan'a (1991) göre otoriter öğretmenin davranış özellikleri ve öğrenciye etkileri:

a) Özellikleri

- Öğrencilerin duygu, düşünce ve görüşleri önemsizdir.
- Sınıfta hiçbir zaman serbest bir tartışma ortamı oluşturulmaz,
- Sınıfta bir otorite hâkimdir,
- Öğrencilerin Eleştiri hakkı yoktur.
- Taraflı değerlendirme yapılır.
- İlişkilerinde serttir,
- Kendini dersin tek yöneticisi olarak görür.
- Dersin hazırlanmasından ve yürütülmesinden sorumlu kendisidir,
- Ders esnasında tam itaat ister,
- Dersi kendine göre yürütebilmek için sıklıkla cezalara ve düşük notlara başvurur.

b) Öğrenciye Etkisi

- Öğrenci, yönetiminin gerçek disiplin kuralları ile yapılmadığı için zorlama bitince, bir disiplinsizlik başlar,
- Öğrenci davranışlarını düşündüğü gibi yapamaz,
- Öğrenciler sorumluluk almazlar,
- Öğretmenin ders sırasındaki öğrenciye karşı hareketleri bireyseldir. Bundan dolayı öğrenciler arası ilişkiler bozulur.
- Öğrencilerde özgür düşünme, planlama, araştırma, karar yetisi gelişmez,
- Ben merkezlilik oluşur,
- Dersler ezberleme anlayışında işlenir.
- Öğrenci derste sıkılır ve derse karşı soğur, hemen bitmesini ister.

2.2.4.2 İlgisiz tutumlar

Öğretmen-öğrenci ilişkilerinde sorunlar vardır ve öğretmenin bu sorundan rahatsızlık duymadığı tutum şeklidir. Bu tip öğretmenler öğrencilere karşı umursamaz davranırlar ve sınıflarında kural uygulaması yoktur (Bayrak, 1999). Eğitimden çok eğitimsizlik söz konusu olduğu bu stil bir öğrenme stili olarak kabul edilemez. (Hesapçioğlu, 1988).

a) Özellikleri

- Öğrencilerle karşı ilgisizdir ve rehberlik yapmaz,
- Çalışmaları Kararsız, hareketsiz, amaçsız ve plansızdır,
- Değerlendirmelerinde objektif olamaz,
- Sınıfta tam bir huzursuzluk ve kararsızlık hâkimdir(Tezcan,1991)

b) Öğrenciye Etkisi

- Öğrenci ders esnasında derse odaklanamaz serbest davranır.
- Derste belli bir amaç olmadığından öğrenci, gerçek hayatta da belli bir amaca yönelemez,
- Öğrenci derste disiplinli davranmadığı için, hayatı süresince disiplinsiz devam eder.
- Sınıf da öğrenme ve çalışma ortamı azdır.,
- Öğrenciler, sınıfta başına buyruk davranışlarda buldukları için kavga ortamı ortaya çıkar (Tezcan,1991).

2.2.4.3 Demokratik tutumlar

Öğretmen sınıfın liderdir ve sınıfın da bir parçasıdır. Öğrenci ile sürekli iletişim halinde olan, öğrenciye öğrenme aşamasında yardımcı olan ve araştırmacı ruh katan, sorgulatan, öğrenciyi merkeze alan ve tüm etkinlikleri öğrencilere göre ayarlayan, öğrencisini bir yetişkin olarak gören ve ona sorumluluk duygusunu yükleyen, öğrencisini belirli bir hedefe odaklayan öğretmen, demokratik tutuma sahiptir (Bilgen, 1994). Anlayışlı, açık fikirli, gerçekçi olan bu tutumdaki öğretmenler, öğrencilerine yaratıcılık konusunda destek veren, sorumluluk duygusunu aşıl原因 ve derse olan ilgilerini artırırlar (Yavuzer, 1997). Bu öğrenme stilinde önlemler ve amaçlar karşılıklı iletişimin, fikir alış verişi, grubun ortak kararıdır. Öğretmen rehberdir ve grubu sadece ufak yönlendirmeler de bulunur. Bu stil öğrenci merkezlidir (Hesapçioğlu, 1988).

a) Özellikleri

- Öğrenciye güvenir ve düşünce, duyguları önemlidir.
- Eleştiriler önemlidir,
- Değerlendirmeleri tam objektiftir.
- Dersi öğrenciler hazırlar ve yürütür, öğretmen sadece rehberdir.

- Öğrenciler takım birlikteliği yükler ve böylece bireysel sorumluluğu kazandırır (Tezcan, 1991).

b) Öğrenciye Etkisi

- Öğrenciye araştırma ve karar verme yetisi kazandırır.
- Öğrenciler anlayarak öğrenir.
- Öğrencide disiplin duygusu kendiliğinden oluşur.
- Öğrencilerde yardımlaşma ve sorumluluk duygusu gelişir,
- Öğretmene güvenir.
- Öğrenci düşünerek davranır (Tezcan, 1991).

2.3 Yeterlik Nedir?

Bireyin amaçlanan ve ölçüleri belirlenmiş olan bir performansı sergileyebilmesi için etkinliği planlayıp, organize edip başarılı bir şekilde yapabilme yetisine duyduğu inanç olarak ifade edilmektedir (Bandura, 1994).

Yeterlilik kavramı kişinin hayata nasıl ve nerede baktığı, gelecek veya geçmiş olaylardan nasıl etkilendiğine, düşünce türüne, motivasyon süreçlerine ve olaylara karşı nasıl davrandığı ile ilgili bir süreçtir. Başaran (1992) göre de, insanın kazandığı bilgi ve beceriler ile bir işi yapabilme durumu olarak kabul eder; bu iki öğenin davranışı yapması için yeterli olabileceğini belirtir.

2.4 Öz Yeterlik (ÖY)

Öz yeterlik (ÖY) kavramı Bandura ile daha iyi anlaşılır olmuştur. Ona göre ÖY: bireyin çeşitli zorluklara karşı, zorlukları yenebileceğine dair kendine olan inancıdır. Bireyin verdiği tepkilerin sonuç algıları beklentileriyle ilgili olurken, kişinin ÖY beklentileri kişinin kendisi ile direk ilgilidir. Bu durum kişinin kendi hayatı üzerinde daha aktif ve kontrol edilebilir etkilere sahip olduğunu hissettirir. Bu kişinin hayatına ve çevresine karşı mücadelesini kontrol edebilme ve adaptasyonunu sağlamaktadır (Bandura, 1977).

Çalışanların işe ilişkin yeterliliği, işin fiziksel yeterlikler ile birlikte, bilgi, beceri, yetenek ve tutumlarına bağlıdır. Çalışanların işe ilişkin yeterliliğin var olabilmesi için, ÖY kavramına tamamen sahip olabilmesi gerekir. Her hangi bir

eksiklik (bilgi, beceri, yetenek, tutum, v.b) durumunda kişinin yeteneksizliğinden söz edilebilir (Karakuş, 2003).

ÖY: Bireyin karşılaşılabileceği durumlar karşısında başa çıkabilme çabalarıdır. ÖY inancının bireyin hatalı veya doğru kararlardan etkilediğini, aynı zamanda bireyin karşısına çıkabileceği bir sorunun çözümü için tahmin edilebilir bir kanı kazanmasına sebep olur (Alabay, 2006). Başka bir tanımında ise, ÖY kişinin hayatını nasıl devam ettireceğini, başarılarını, zorluklara karşı nasıl davranacağını gösterir (Greenstein, 2000).

Bandura'nın sosyal öğrenme kuramında ÖY, kişisel öz yeterlilik ve sonuç beklentisi olarak ikiye ayrılır.

- **Kişisel öz yeterlik;** bireyin kendisinin kendine verdiği değer bir sonucudur. Örneğin, bir bireysel sporcunun maçı kazanıp kazanmayacağını kendi performans derecesinde inanır. Müsabakayı kazanacağına inanan sporcu, o maç ile ilgili olarak kişisel öz yeterliliği yüksektir diyebiliriz.
- **Sonuç beklentisi;** bireyin herhangi bir zorluğa karşı göstereceği performansa olan inancının bir yargısıdır. Bir zorluk karşısında, kontrolü dışında oluşabilecek olaylara göğüs gerip germeyeceği, yeterli şekilde davranış sergileyip sergilemediğine olan inancıdır.

Sonuç olarak ÖY kişinin kendine olan güveni, verilen herhangi bir görevi yerine getirip getiremeyeceğine olan inancı, işi esnasında ne derece kullanabileceğine ilişkin tutumdur.

2.5 Öz Yeterliliğin Etkilediği Etmenler

ÖY çok sayıda işlemi etkiler (Bandura). İlk olarak etkilenen süreçler, kavramsal veya analitik düşünme yetenekleridir. Bireylerin stresli, moral düşüklüğü ve yorgunluk evrelerinde görev eğilimli olmaları zordur. Bandura 'ya göre düşük ÖY'e sahip bireyler; kararsızdırlar, hedefleri ve performansları kötüleşeceğini söylemiştir. Bireyin ÖY algısını dört olgu besler. Bunlar;

- Kişisel tecrübeleri,
- Başka kişilerin tecrübeleri,
- Sözel öneriler (bireyin bir zorluk karşısında başarabilme yolları hakkında aldığı öneriler),

- Kişinin Duygusal ve psikolojik durumu (öz yeterliği değerlendirmede korku, kaygı ve stres düzeylerini kontrol edebilmek) olarak sıralanır (Aşkar ve Umar,2001).

Yüksek ÖY'e sahip olanların zor hedefler seçtikleri, analitik düşüncülerinin daha kuvvetli olduğu ve görevlerinde başarılı oldukları belirtmiştir.

Bireyin yaşamı boyunca ÖY gelişimini etkileyen etkenlerden bazıları; bireyin kişiliği, ailesi, sosyal çevresi, okulu, tecrübeleri, olgunluğu, ÖY ihtiyacı, geçmiştir. Belirli bir davranışı yapıldıktan sonra, daha fazla çaba gösteren ve bu çabalarını uzun süre sürdüren bireylerin ÖY'leri daha yüksektir. Buda bu tip insanların engellere karşı daha dayanıklı olduğunu, toparlanmasının daha hızlı olduğu ve amaçlarını sürdürdüklerini gösterir. ÖY'ği yüksek olan bireyler zorlanacağı ortamlar seçerler, çevrelerini araştırır ve yeni çevreler yaratmak ve yeni şeyler öğrenmek isterler (Bandura, 1994).

2.5.1 Öz yeterliliği düşük olan bireylerin özellikleri

ÖY, bireydeki yetenek ve becerileri sonucu oluşan bir şey değildir. Bireyin kendisine verilen bir işi yapabilme yetisine sahip olması ile alakalıdır. ÖY ve ÖY inançları bireye verilen bir iş karşısında nasıl hissettikleri ve düşündükleri, işe motive nasıl oldukları ve iş karşı hareket edişlerini belirler.

Bandura (1994), 'ya göre ÖY'ği düşük olan kişilerde;

- Kendine karşı şüphesi olanlar, zor görevler almazlar.
- Olaylara karşı kuvvetsiz ve kararsızlardır.
- Zorluklar onlar için vazgeçmek için sebep olur. Sürekli karamsar bir bakış açısına sahiplerdir.
- Zorlandıkları olumsuz şartlarda çabalarını azaltırlar hatta hemen vazgeçerler.
- Yetersiz performansı eksik yetenek olarak görürler. Kendilerine olan inançlarını kaybetmek için başarısızlığa gerek yoktur.
- Stres karşısında kolaylıkla depresyona girebilirler.

Karakteristik özellikleri ise;

- Olaylarla baş edememe,
- Umutsuzluk,
- Mutsuzluk,
- Yetersizlik hissi,

- İlk başarısızlıklarında tekrar denemekten kaçınma,
- Kendisinin sonuca etkisinin olmayacağına inanma (Korkmaz, 2002).

2.5.2 Öz yeterliliği yüksek olan bireylerin özellikleri

ÖY, bireyin kendisine, deneyimleri ile bir görevi yerine getirmesine olan güvene denilebilir. Zorluk karşısında başa çıkmada yeterli deneyime sahip olan ama öz yeterliliği düşük birey, deneyimlerini kullanamayacaktır. ÖY, planlanma, öz farkındalık ve örgütlenme, elde edilecek kazançlar sonucu oluşan güdülenme öğelerini barındırır. Güçlü bir öz yeterlilik başarı, kişisel gelişimi ve becerilerin farklılaşmasına neden olur. Başarısızlıkla sonuçlanan bir iş karşısında, ÖY'ği yüksek olan birey, başarısızlığı, kullandığı yöntem ve planlama yanlışlığı sonucuna bağlar (Yıldırım ve İlhan, 2010, s. 302).

Bandura, (1994)'ya göre ÖY'ği yüksek olan kişilerde;

- Kendilerine olan güvenleri yüksektir.
- Kompleks olayları kolaylıkla çözebilirler.
- Etkili, açık ve iyimser bir bakış açısına sahiptirler. Kolaylıkla her türlü problemi çözebilirler.
- Bakış açıları başarıyı getirir. İş stresini azaltır ve depresyona karşı kuvvetlidirler.
- Zorlayıcı amaçlara sahip olurlar ve amaçlara ulaşmak için kararlılık gösterirler.
- Başarısızlıklar karşısında yılmazlar.
- Cesaret ve inançları gelişmiştir.
- Her hangi başarısızlık durumunda, az çaba, eksik bilgi ve beceriye bağlarlar. Başarısızlıktan sonra ÖY duygularını çok hızlı onarabilirler.

2.6 Öz Yeterliliğin Süreçleri

ÖY, bireylerin sahip olduğu yeteneklerine ilişkin inançları olarak tanımlanır. ÖY, dört temel süreci vardır. Bunlar; bilişsel süreç, motivasyonel süreç, duygusal süreç ve seçim sürecidir. Bu süreçler özel değil de, birlikte işlerler (Bandura, 1994).

2.6.1 Bilişsel süreç

Özyeterlilik etkileri bilişsel süreç tarafından farklı şekillerde gerçekleşir. Bireyin çoğu davranışı istediği ve amacı yönünde ve şekilde gerçekleştirir. Birey davranışları kişinin kendi belirlediği amaçlar doğrultusunda şekillenir (Kılıç, 2014).

Kişinin kendisine amaç koyma olgusu, kendi kapasitesine verdiği önemden yani ÖY'ten etkilenir. Özyeterlilik algısı, hissi ve düşünsel süreçleri etkileyerek, amaçlar için ortaya koyulacak performansları etkiler. Kişinin özyeterliliği gücü, bireyin amaç belirlemesini etkiler. Güçlü özyeterliliğe sahip olan kişiler sorumluluk duygusuna sahiptirler (Bandura, 1995).

Düşünce, eylemin uygulamasının ilk safhasıdır. İnsanların özyeterlilikleri, kurdukları ve tahmini senaryoların çeşitleriyle ilişkilidir. Yüksek özyeterlilik duygusuna sahip olanlar kendilerini güdüleyecek pozitif etki sağlayacak başarılı senaryoları hayal ederler. Düşük Özyeterlilikler ise başarısız senaryoları hayalini kurarlar ve çok şeyin ters gideceği ihtimali üzerine kurarlar (Bandura, 1994). Bireyin düşünce şekline göre verdiği kararları, yaşamına etki eden olayları kontrol edebileceğini gösterir (Duman, 2007).

2.6.2. Motivasyonel süreç

ÖY motivasyonun psiko-sosyal sürecinde önemli bir rol oynar. Bireyler, motivasyonlarını bilişsel tutum olarak üretirler, kendilerini motive ederler ve öngörü kapasiteleri sayesinde tahmini olarak yaptığı eylemlere rehberlik ederler. Kendi performans sınırlarını şekillendirirler. Olası sonuçları tahmin ederler. Kendilerine bir hedef koyarlar ve bu hedef doğrultusunda bir plan yaparlar. Boyutları farklı türeyen, üç bilimsel motivasyon sağlama şekli vardır.

Bunlar;

- atıf (attribution),
- sonuç beklentisi (outcome expectancy)
- hedef (goal). Özyeterlilik, motivasyonu etkilemektedir (Bandura, 1994).

2.6.3 Duyuşsal süreç

Bireyin yetenekleri ile ilgili inançları, motivasyon düzeylerine göre zor durumlar karşısındaki stres ve depresyon duygularını da etkilemektedir. Algılanan ÖY'te kaygı, stres yaratan etkenlerin kontrolünde önemli bir rol oynamaktadır. ÖY'ği

düşük kişiler yüksek kaygıya sahiptirler ve çevrelerini karamsar bir bakış açısıyla gözlemlerler. Bu da fonksiyonelliklerini zayıflatır (Bandura, 1994).

Duygusal bağlılık; bireylerin duygusal bağlılığını ifade etmektedir ve bireylerin örgütsel objelere sarılması ve onlarla özdeşleşmesi anlamına gelmektedir (Meyer ve Allen, 1997). Çalışanın örgüte duygusal bağlılığını, örgütle bütünleşmesini yansıtmaktadır. Diğer bir ifadeyle duygusal bağlılık çalışanların örgütsel amaç ve değerleri kabullenmesini ve örgüt yararına olağan üstü çaba sarf etmesini ihtiva etmektedir (McGee ve Ford, 1987). Dolayısıyla bu bağlılık türü tutumsal kaynaklıdır ve bağlılık atfının sonucundan kaynaklanmaktadır. Duygusal bağlılığı etkileyen faktörleri genellikle kişisel, işe ilişkin, iş yaşantıları ve yapısal faktörler olmak üzere sınıflandırılabilir. Öne sürülmektedir (Allen ve Meyer, 1996).

Bireylerin ÖY düzeyleri, bir zorlukla karşılaştıklarında, bu zorluk karşısındaki stres ve kaygı seviyelerini etkiler. Kaygı verici unsurlar üzerinde kontrol kurabileceğine inanan bireyler, kötü veya olumsuzluk duymazlar. Ancak, kendini yetersiz bulan bireyler, böyle durumlarda yüksek oranda kaygı hissederler. Bu bireyler, çözüm odaklı olup olumlu şeylerden çok kendi eksikliklerine odaklanırlar ve çevrelerindeki pek çok durumu tehlike unsuru olarak görürler ve gözlerinde büyütürler. ÖY, bireylerin etkinliklere katılıp katılmamasını etkiler.

2.6.4 Seçimsel süreç

Kişi seçimleri doğrultusunda oluşan çevresinin bir sonucudur. Bu sebepten ÖY inançları kişinin seçtiği çevresini ve aktivitelerini etkileyerek yaşantısına şekil vermektedir. İnsanlar göğüs geremeyeceğine inandıkları olaylardan ve durumlardan kaçınırlar. İnsanlar seçimleriyle farklı yetenekler, ilgiler ve sosyal ilişkiler geliştirerek hayatı deneyim edinmektedir. Kişinin seçimini, davranışını etkileyen herhangi bir faktör kişisel gelişim yönünde büyük bir etkiye sebep olmaktadır. Çünkü seçilmiş çevrelerin yönetiminde sosyal etkiler, yeteneklerin, değerlerin, ilgilerin devam etmesini sağlamaktadır(Bandura, 1994).

Çevrelerinin hem ürünü hem de üreticisi olan bireyler içinde yer alacakları çevreyi kendileri seçerek sosyal hayattaki gelişimlerine yardımcı olmaktadır. ÖY, bireyin seçtiği çevreyi ve yer alacağı etkinlik çeşitlerini etkileyerek, bir anlamda bireyin geleceğini şekillendirmektedir. Bireyler, zorlanacaklarını düşündükleri eylemlerden ve durumlardan kaçınırlar. Kendi kapasitelerine göre aktivite ve

durumları seçerler. Bireyler yaptıkları seçimlerle; farklı yeterlikler, ilgiler ve yaşam katılımları içeren sosyal ağlar edinirler (Bandura, 1994).

2.7 Akademik Öz Yeterlik (AÖY)

ÖY herhangi bir iş karşısında bireyin işi yapabileceğine olan güveni olarak tanımlanırken, Akademik öz yeterlilik(AÖY) bireylerin akademik görevleri istenilen düzeyde ve başarıda yapabileceğine yönelik inancını ifade etmektedir (Gore, 2006). AÖY, bireylerin akademik görevlerin üstesinden gelebilmelerine olan inancıdır (Millburg, 2009).

ÖY öğrencilerin kendi başarıları ve başarısızlıkları için yaptıkları atıflar tarafından etkilenmektedir (Bong, 2004). Sosyal bilişsel kuramcılar, öğrencilerin ÖY'leri, belirli akademik görevleri yerine getirme kapasitelerine ilişkin kendi yargılarının akademik performansın önemli bir belirleyicisi olduğunu vurgulamışlardır. ÖY, öğrencilerin akademik görevlerde yaşadıkları kaygı, çaba ve ısrarı yönlendirdiği iddia edilmiştir (Pajares ve Miller, 1997).

ÖY kişisel yeterliliğe dairdir ve daha durumsal özelliklidir. Zimmerman, (1995) AÖY'ği diğer ÖY türlerinden ayıran özellikleri:

- ÖY kişinin fiziksel, psikolojik özellikleri gibi bireysel niteliklerini değil, bir işi gerçekleştirme yeteneğine ilişkin yargılarını içermektedir.
- ÖY algısı, çok boyutlu olduğu gibi alanlara göre değişir. Örneğin bireyin, beden eğitim ve spor öz yeterlilik algısı ile müzik öz yeterlilik algısı arasında farklılıklar vardır.
- ÖY ölçümleri koşullardan etkilenir. Örneğin, öğrenci rekabetin olduğu bir sınıfta, işbirliğinin olduğu sınıfa göre öğrenme konusunda daha az yeterlilik gösterir.
- ÖY ölçümleri, gerçekleşmiş olan olaylar için belirlenen ölçütlere bağlıdır. Kıyaslama da farklı ölçütler önemsizdir.
- ÖY düzeyi bir iş öncesinde ölçülmelidir.

Shaughnessy ve Scott'a (1986) göre öğrenilmiş çaresizlik davranışı sergileyen öğrenciler ile geç öğrenen çocuklar öz güven eksikliğine benzemektedir. Öğrencilerin zorluklarla karşılaşmaya devam ettikçe özgüvenlerinin azaldığı ve daha fazla kaygı hissetmeye başladıklarını belirtmişlerdir.

Düşük ÖY algısı olan öğrenciler, çok çaba sarf edilmeyen görevleri tamamlamaya ve herhangi bir zorlukta ise şikâyet etme eğilimlidirler. Bu bireyler, kendi yaşamları ile ilgili bir otonomiye sahip değilmiş gibi davranırlar. Zor görevlere düşük ÖY ile yaklaşan öğrenciler, kendi becerilerini sorgularlar ve kendilerini yeterli düzeyde kullanamazlar (Eisenberger ve diğ. 2005).

Öğrencilerin AÖY'lerini geliştirmenin birçok yararı vardır. AÖY ile akademik başarı arasında güçlü bir bağ bulunur. Olumlu AÖY'ğe sahip öğrenciler zor durumlarla kolayca baş ederler. (Millburg, 2009). Linnenbrink ve Pintrich, (2003) AÖY algısının öğrencilerin öğrenme sürecine yönelik katılımının davranışsal, bilişsel ve güdüsel boyutlarına göre, öğrencilerin ÖY'leri okul aracılığıyla öğrenme ve başarılarını belirler. Öğrenci öğrendiği kadar başarılı olur ve öz yeterliliği de o derece artar. Herhangi bir konu hakkındaki bilginiz arttıkça, AÖY algısı da artmaktadır.

AÖY'ği yüksek olan öğrenciler, daha sağlam bir yapıya sahiptirler ve hedefleri için yılmadan çabalamaktadırlar. AÖY düşük olanlar ise daha başarısız ve okulu sevmezler (Bandura, 1997).

Schunk, (1995) AÖY inancı üzerinde, hedef koyma, bilgiyi işleme, model alma, geri bildirim ve ödüllendirilmenin etkisini şöyle açıklar. Öğrencinin kendi hedeflerini gerçekleştirebilmesi, bir konunun anlaşıldığı yönündeki algıları, kendi performansları hakkında güvenilir kaynaklardan edindikleri nedensel atıflar, Modelleme de, gözlemci-model karşılaştırmasın da modelin başarılı veya başarısızlığı, ÖY etkileyebilir. Kısa süreli hedefler, uzun süreli hedeflerden daha etkilidir. Öğrenciye ödüllendirme de doğru uygulandığında, AÖY'ğe etki eder.

AÖY görev algılamaları yoluyla performansa olan etkiyi bulacağına inanır. Örneğin; yüksek AÖY sahip öğrencilerin zor bir işi yaparken sakin ve huzurlu olduklarını, düşük AÖY'ğe sahip öğrencilerin kaygı ve streslerinin yüksek olduğunu göstermiştir. Ayrıca herhangi bir problem veya iş ile uğraşırken sınırlı düşüncelere sahip olduklarını ve akademik başarılarında farklılıklar olduğunu göstermiştir (Eccles ve Wigfield, 1995).

AÖY inancı yüksek olan bireyler düşük olan bireylere göre öğrenme yaşantılarındaki etkinliklerinde daha istekli olmakta, etkinliklerine yönelik daha fazla çaba harcamakta ve karşılaştıkları güçlükler karşısında daha etkin stratejiler geliştirebilmektedirler (Eggen ve Kauchak, 1999). AÖY'ği yüksek üniversite öğrencileri daha iyi akademik performans görmektedir (Chemers, Hu ve Garcia,

2001) ve sınav performansına da anlamlı düzeyde etkili olduğu görülmüştür (Vrugt, Langereis ve Hoogstraten, 1997).

Gore (2006) çalışmasında, ÖY inancının üniversite öğrencilerinin akademik performanslarının önemli bir belirleyicisi olduğu bulmuştur. Bouffard-Bouchard ve ark. (1991) yüksek ÖY inancına sahip lise öğrencilerinin problem çözme davranışlarında ÖY düşük lise öğrencilerinden daha ısrarcı davrandıklarını bulmuşlardır.

2.7.1 Akademik öz yeterlik boyutları

Akademik Öz Yeterlilik 3 alt boyuttan meydana gelir. Bunlar ; Teknik Boyut, Sosyal Boyut ve Bilişsel Boyuttur.

Teknik Boyut: Bireye verilen görevleri yapabilmesi için gerekli olan bilgi, yöntem ve teknikleri yapabilme yeteneğine sahip olma olarak ifade edilmektedir. Teknik boyut, öğrenilen bilgiyi, işinde kullanabilme becerisidir. Kişinin sonradan öğrendiği kazanımı ile fiziksel ve zihinsel çaba sarf ederek herhangi bir işi yapabilmesidir. İşin yapılabilmesi için bilgi, yöntem ve tekniklerin kullanılması yeteneği teknik boyutu meydana getirir. Teknik boyut; kişinin eğitim, öğretim, tecrübe ve yeteneğine göre, kişinin aldığı eğitim sonucu verilen işi yapabilme, bir görevi amacına uygun şekilde yapabilme niteliğidir (Biricik, 2015, s.30.).

Sosyal Boyut: İnsanların toplum içerisinde ki yerine, konumuna Statü denir. Sosyal statü ise kişinin içinde yaşadığı toplumun ona uygun gördükleri mevki veya pozisyonudur. İki çeşit Sosyal statü vardır (sahip olunan ve başarılan statü). Sahip olunan statü kişinin doğuştan sahip olduğu ve kendisinin kazanmadığı, aldığı kimliğidir. Başarılan statü ise kişinin bireysel çabaları ile kazandığı değerdir. Statü kavramı kişinin davranışlarına göre sürekli değişebilir. Fakat kişinin sahip olunan statü üzerinde kişinin bir yetkisi yoktur (Sirios, 2004, s.117).

Sosyolojik bakış açısıyla, statüler kendi aralarında ilişkili olduğunda veya birbiriyle karşılaştırıldığında anlam ifade eder (İçli, 2005). Statüsel saygınlık bir toplumsal değerlendirmedir. Statüyle ilgili beklentileri ne kadar başarılı olarak yerine getirdiği hakkındaki değerlendirme kişisel saygınlık adını alır(Biricik, 2015, s.30).

Bilişsel Boyut: Biliş, bireyin kendi iç koşulları ve içinde yaşadığı fiziksel ve toplumsal çevreye ilişkin olarak işlediği bir bilgi, inanç ya da düşünce olarak tanımlanabilir. Biliş bilinen ya da algılanan her şey olabilir. Bilişsel kuram, bireyin etrafına dair nasıl bilgi

edindiği, nasıl algıladığı, çevresine nasıl davrandığı ve çevresi üzerinde nasıl etkili olduğu ile uğraşır (Schunk, 1991. s.207). Bu süreç içerisinde de, tıpkı toplumsallaşma sürecinde olduğu gibi birey, kendisini hayata hazırlayacak olan birtakım yeni bilgiler öğrenmektedir(Dever, 2010).

Bilişsel uygulama öğrenmeye dayalı bir kavramdır. Öğrenme, bireyin yaşantılar sonucu kazandığı davranışlarda meydana gelen oldukça uzun süreli değişmelerdir. Bir bilginin ya da kazanılmış bir becerinin, öğrenme sayılabilmesi için davranışlarda değişiklik yapması ve bu değişikliklerin uzun bir süre içerisinde devam etmesi gerekmektedir. Bilişsel kurama göre öğrenme, bireyin çevresinde olup bitenlere bir anlam yüklemesidir (Biricik, 2015, s.31).

Sonuç olarak, özyeterlilik ve bunun alt dalı olan akademik özyeterlilik kavramı, insanoğlunun yapıyor ya da yapmış olduğu eylemleri bilişsel, sosyal ve teknik boyutta ele alan öz güven ile ilişkili eylemler bütünüdür. Öz güveni yüksek olan kişilerin hayata dair bakışları, yapmış oldukları faaliyetleri, grupsal ya da bireysel hareketlerde göstermiş oldukları tepkileri her zaman olumlu olmuştur. Geçmişte başarıyı yakalayan kişilerin ortak noktaları ise öz yeterliliklerinin yüksek oluşudur.

3. MATERYAL VE YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, evren ve örneklem, etik hususlar, araştırma alt problemleri, varsayımlar, kapsam, sınırlılıklar, verilerin toplanması ve analizine ilişkin açıklamalara yer verilmiştir.

3.1 Araştırma Modeli

Araştırma, durumu tespit etmeyi amaçladığı için tarama modeli türlerinden biri olan ilişkisel tarama modeli ile tasarlanmıştır. Bu model de, iki ve daha çok fazla değişken arasındaki değişim varlığını ve/veya derecesini belirlemeyi amaçlayan araştırma modelidir (Karasar, 2012).

3.2 Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, 2017-2018 yılında Orta Karadeniz bölgesi beden eğitim öğretmenliği bölümü 3 ve 4 sınıflarda okuyan (OMÜ Yaşar Doğu Spor Bilimleri Fakültesi, HİTİT Üniversitesi Spor Bilimleri, TOKAT Gaziosmanpaşa Üniversitesi BESYO, AMASYA Üniversitesi Beden Eğitim ve Spor Bölümü) öğrenciler oluşturmaktadır.

Araştırmanın örneklemini ise söz konusu dönemde OMÜ Yaşar Doğu Spor Bilimleri Fakültesi, HİTİT Üniversitesi Spor bilimleri, TOKAT Gaziosmanpaşa Üniversitesi BESYO, AMASYA Üniversitesi Beden Eğitim ve Spor Bölümü 3 ve 4 sınıfta okuyan ve anketleri eksiksiz olarak dolduran 404 kişi (kadın (n: 196) ve erkek (n: 208)) oluşturmaktadır.

3.3 Etik Hususlar

Araştırmaya başlamadan önce, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Klinik Araştırmalar Etik Kurulundan, 14.12.2017 Toplantı Tarihli, OMÜ KAEK 2017/436 karar nolu Toplantı Sayı: B.302.ODM.0.20.08/1295-1337 ile onay alınmıştır (Ek 1).

Araştırmaya etik kurul izni alındıktan sonra, çalışma verilerinin toplanacağı üniversiteler ile gerekli yazışmalar ve izinler alındıktan sonra sırasıyla, OMÜ Yaşar Doğu Spor Bilimleri Fakültesi, HİTİT Üniversitesi Spor bilimleri, TOKAT Gaziosmanpaşa Üniversitesi BESYO, AMASYA Üniversitesi Beden Eğitim ve Spor Bölümü öğrencilerinin ders öncesi ve sonrasındaki serbest zamanlarında, yüz yüze olacak şekilde veri toplama işlemi gerçekleştirilmiştir.

Ölçekler ile ilgili, araştırmanın amacı hakkında açıklamalar yapılarak veri toplama aracının doldurulması hakkında detaylı bilgilere yer verilmiştir. Veri toplama araçları Helsinki deklarasyonunda belirtilen kurallara uygun olarak düzenlenmiş ve çalışmaya katılan deneklerden gönüllü olur formu (Ek 2) imzalatılmıştır. Toplanan 444 form, kontrol edilerek eksik veya yanlış doldurulanlar araştırma dışında tutulmuştur. Daha sonra üniversite öğrencilerine uygulanan ölçeklerin geçerli ve kabul edilebilir nitelikte olan 404'ü, değerlendirilmek üzere bilgisayar ortamına aktarılmıştır.

3.4 Kapsam

1. Araştırmamız Orta Karadeniz Bölgesi İllerinden Amasya, Çorum, Ordu, Samsun ve Tokat illerini kapsamaktadır.

2. Araştırmamız Amasya, Çorum, Ordu, Samsun ve Tokat İllerinde bulunan Üniversitelerin Beden Eğitim ve Spor Öğretmenliği Bölümlerinin tamamen sağlıklı ve gönüllülük esasına uygun olan 3 ve 4. Sınıf öğrencilerini kapsamaktadır.

3- Araştırmamız G-Power analiz sonucunda (Ek 3); örneklem büyüklüğü çıkan kişi sayısı 389 kişi olarak hesaplanmış olsa da, çalışmamızın güvenilirliğin daha yüksek olması için 404 katılımcıyı kapsamaktadır.

3.5 Verilerin Toplanması ve Veri Toplama Araçları

3.5.1 Kişisel bilgi formu

Beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının kişisel bilgilerini almak için 11 sorudan oluşan bir kişisel bilgi formu (Ek 4) araştırmacı tarafından oluşturulmuştur.

3.5.2 Akademik öz yeterlilik ölçeği (AÖY)

BSÖ adaylarının, akademik öz yeterliliklerini ölçmek için Ekici (2012) tarafından geliştirilen 3 alt boyuttan ve 33 sorudan oluşan "Akademik Öz-

Yeterlik"(AÖY) ölçeği kullanılmıştır (Ek 5). Anket 5'li Likert tipi bir anket olup Oldukça Fazla (5 puan), Fazla (4 puan), Kısmen Fazla (3 puan), Az (2 puan) ve Oldukça Az (1 puan) olarak belirlenmiştir. Ölçeğin güvenirlik cronbach alfa katsayısı 0,71 olarak hesaplanmıştır.

Sosyal statü boyutu: 10 maddeden (ölçekteki 2, 3, 4, 11, 14, 15, 16, 17, 25 ve 27. maddeler) meydana gelen bu alt boyut katılımcının sosyal statü boyutunu ölçmek için kullanılır.

Bilişsel uygulamalar boyutu: 19 madde (1, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 18, 19, 20, 21, 22, 24, 30, 31, 32, 33) meydana gelen bu alt boyut katılımcının bilişsel uygulama boyutunu ölçmek için kullanılır.

Teknik beceriler boyutu: 4 maddeden (23, 26, 28, 29) oluşmaktadır. Katılımcının teknik beceri boyutunu ölçmek için kullanılır.

3.5.3 Öğretmenlik mesleğine yönelik tutum ölçeği (ÖYTÖ)

Öğretmenlik mesleğine yönelik tutum (ÖYTÖ) düzeyini ölçmek için Ünver, Bümen ve Başbay (2008) tarafından geliştirilen “Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği” kullanılmıştır (Ek 6). 5’li likert tipi ölçme aracı, on olumlu, on olumsuz olmak üzere toplam yirmi maddeden oluşmaktadır. Bu maddeler “kesinlikle katılıyorum, katılıyorum, kararsızım, katılmıyorum, kesinlikle katılmıyorum”. Olumsuz maddeler tersten puanlanmıştır. Ölçekte alınabilecek en yüksek puan 100, en düşük puan ise 20’dir. Alınacak puanın yüksek ya da düşük olması, ölçekte ölçülen özelliğin katılımcıda yüksek ya da düşük olduğunu gösterir. Ölçeğin güvenirlik cronbach alfa katsayısı 0,93 olarak hesaplanmıştır.

3.6 Verilerin Analizi

Bu çalışmanın elde edilen anket form verileri SPSS 21.0 veri analiz programı kullanılarak yapıldı. Çalışmadan elde edilen verilerin özetlenmesi ve tanımlayıcı istatistiklerde sürekli değişkenler için ortalama ve standart sapma ($X \pm SD$) şeklinde metin içerisinde verilmiştir. Kategorik değişkenler için ise sayı (n) ve yüzde (%) olarak özetlenmiştir. İstatistiksel işlemlere geçmeden önce normal dağılımın kontrolü için Kolmogrov-Smirnov testi uygulandı. Normal olmayan dağılım gösteren veri setleri için ayrıca Skewness and Kurtosis (Çarpıklık ve Basıklık) değerleri kontrol edildi. Bağımsız grupların karşılaştırılmasında Independent Samples t testi kullanıldı.

Elde edilen veriler arasındaki ilişkilerin incelenmesinde Pearson Korelasyon Katsayısından (P) yararlanıldı. İstatistiksel sonuçlar $p < 0.05$ anlamlılık düzeyinde değerlendirilmiştir.

4. BULGULAR

Çalışmamıza katılan katılımcıların tanımlayıcı bilgileri Çizelge 4. 1 ve Çizelge 4. 2' de görüldüğü gibidir.

Çalışmamıza 4 üniversiteden (Çorum Hitit Üniversitesi, n:129 (3. Sınıf: 74, 4. Sınıf: 55) Amasya Üniversitesi, n:77 (3. Sınıf: 37, 4. Sınıf: 40); Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesi, n:100 (3. Sınıf: 66, 4. Sınıf: 34) ve Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, n: 98 (3. Sınıf: 51, 4. Sınıf: 47)) toplamda 404 kişi katılmıştır.

Çizelge 4. 1: Tanımlayıcı Bilgiler 1

Üniversite	Toplam	3. sınıf	4. sınıf	%
Çorum	129	74	55	31,9
Amasya	77	37	40	19,1
Samsun	100	66	34	24,8
Tokat	98	51	47	24,3
Toplam	404	228	176	100
Kadın	196	113	83	48,5
Erkek	208	115	93	51,5
18-21(yıl)	162	119	43	40,1
22-25(yıl)	207	99	108	51,2
26-28(yıl)	28	17	11	6,9
29+(yıl)	7	3	4	1,7
160-170(cm)	157	101	56	38,9
171-180(cm)	151	84	67	37,4
181-190(cm)	79	44	35	19,6
191+(cm)	17	9	8	4,2
45-60(kg)	133	73	60	32,9
61-70(kg)	135	83	52	33,4
71-80(kg)	84	41	43	20,8
81-90(kg)	39	21	18	9,7
91+(kg)	13	10	3	3,2

Katılımcıların %48,5'i kadın (n: 196, 3. Sınıf:123, 4. Sınıf: 73) ve %51,5'i erkeklerden (n: 208, 3. Sınıf: 115, 4. Sınıf: 93) oluşmaktadır. Yaş aralıklarına baktığımızda en fazla 22-25 yıl, 207 kişi daha sonra ise 18-21 yıl 162 kişi, en az 29+ yıl 7 kişi katılmıştır. 3. sınıflarda 248 kişi 4 sınıflarda ise 156 kişi den oluşan çalışmamızda boy 160-170 cm arası 157 kişi, 171-180 arası 151 kişi en fazla 191+

cm boya sahip 17 kişiden oluşmaktadır. Ağırlık olarak ise 45-60 kg arası 133 kişi 61-70 kg arası ise 135 kişi en fazla, 91+ kg ile de 13 kişi kişiye ulaşılmıştır.

Çizelge 4. 2: Tanımlayıcı Bilgiler 2

Ders başarı ortalaması	Kişi sayısı	%
0-25	4	1,0
26-49	21	5,2
50-59	54	13,4
60-69	134	33,2
70-79	141	34,9
80-90	45	11,1
91+	5	1,2
Spor türü		
Takım sporları	237	58,7
Bireysel sporlar	167	41,3
Düzenli spor yapma		
Evet	242	59,9
Hayır	162	40,1
Bölüm isteme		
Evet	331	81,9
Hayır	73	18,1
Toplam	404	100,0

Ders başarı ortalamasına Çizelge 4. 2 'de baktığımızda katılımcıların en çok 70-79 (141) ile daha sonra 60-69 (134) not ortalamasına sahip oldukları görülmüştür. Katılımcıların en az 0-25 not (4) daha sonra ise 91+ (5) not ortalamasına sahip oldukları görülmüştür.

Çalışmamızı takım sporları ile uğraşan 237 kişi (%58,7) oluştururken, bireysel sporlarla uğraşanlar ise 167 kişi (%41,3) oluşturmuştur. Katılımcılarımızın düzenli spor yapmalarına baktığımızda ise 242 kişi (%59,9), düzenli spor yaptıklarını belirtmiştir. 162 kişi ise (%40,1) düzenli spor yapmadıklarını belirtmiştir. Okudukları bölümü isteyerek seçmeleri ile ilgili sorulara verdikleri cevaplara baktığımızda 331 kişi (%81,9) bölümünü isteyerek okuduklarını, 73 kişi (%18,1) ise bölümü isteyerek okumadığını belirtmiştir.

Anne-baba eğitim durumlarına verdikleri cevaplara Çizelge 4. 3 ' de baktığımız da anne eğitim durumları incelendiğinde en fazla, 169 kişi ile ilkökul düzeyinde eğitim aldıklarını daha sonra ise 135 kişi ortaokul düzeyinde eğitimli anneye sahip olduklarını belirtmiştir. En az verilen cevaplara baktığımız da ise

lisansüstü eğitim alan ise 5 kişi daha sonra ise lisans eğitimi alan 29 kişi olduğunu belirtmişlerdir.

Çizelge 4. 3: Anne-Baba Eğitim Durumları

Anne eğitim durumu	Kişi sayısı	%
İlkokul	169	41,8
Ortaokul	135	33,4
Lise	53	13,1
Lisans	29	7,2
Lisansüstü	5	1,2
Diğer	13	3,2
Baba eğitim durumu		
İlkokul	124	30,7
Ortaokul	114	28,2
Lise	80	19,8
Lisans	50	12,4
Lisansüstü	21	5,2
Diğer	15	3,7
Toplam	404	100,0

Yine Çizelge 4. 3 ‘ de baktığımız da baba eğitim durumları incelendiğinde en fazla, 124 kişi ile ilkokul düzeyinde eğitim aldıklarını daha sonra ise 114 kişi ortaokul düzeyinde eğitilmiş anneye sahip olduklarını belirtmiştir. En az verilen cevaplara baktığımız da ise lisansüstü eğitim alan ise 21 kişi daha sonra ise lisans eğitimi alan 50 kişi olduğunu belirtmişlerdir.

Çizelge 4. 4: Cinsiyete Göre AÖY ve ÖYTÖ Davranışlarının Karşılaştırılması

	Cinsiyet	n	X	SS	p.
Bilişsel	Kadın	196	59,72	12,18	0,894
	Erkek	208	59,57	10,78	
Sosyal	Kadın	196	30,20	6,51	0,717
	Erkek	208	30,45	7,15	
Teknik	Kadın	196	11,23	3,00	0,157
	Erkek	208	11,65	2,93	
ÖYTÖ	Kadın	196	82,61	16,87	0,857
	Erkek	208	82,89	14,59	

Çizelge 4. 4’e baktığımız da bilişsel boyutta kadınların ölçek puanları daha yüksek olmasına rağmen anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Sosyal, teknik boyut ve ÖYTÖ de erkek katılımcıların daha yüksek puan almasına rağmen cinsiyete göre

akademik öz yeterlilik ve öğretmenlik mesleğine ilişkin tutum davranışlarının karşılaştırılmasına ise herhangi bir anlamlılık bulunmamıştır. ($p>0,05$)

Çizelge 4. 5: Sınıflara Göre AÖY ve ÖYTÖ Davranışlarının Karşılaştırılması

	Sınıf	n	X	SS	p
Bilişsel	3.sınıf	247	59,00	11,67	0,159
	4.sınıf	147	60,67	10,82	
Sosyal	3.sınıf	247	29,49	6,45	0,004*
	4.sınıf	147	31,52	7,15	
Teknik	3.sınıf	247	11,42	3,10	0,914
	4.sınıf	147	11,46	2,76	
ÖYTÖ	3.sınıf	247	83,02	16,22	0,960
	4.sınıf	147	82,94	14,71	

* $p<0.05$ düzeyinde anlamlıdır.

Sınıflara göre akademik öz yeterlilik ve öğretmenlik mesleğine ilişkin tutum davranışlarının karşılaştırılmasına çizelge 4. 5 ‘ de baktığımızda ise bilişsel, sosyal ve teknik boyutlarda 4 sınıfların daha yüksek puan almalarına rağmen sadece sosyal boyut düzeyinde anlamlı bir farklılık ($p<0,05$) bulunmuştur. ÖYTÖ anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Çizelge 4.6: Düzenli Spor Yapma ile AÖY ve ÖYTÖ Davranışlarının Karşılaştırılması

	Düzenli spor yapma	n	X	SS	p
Bilişsel	Evet	242	59,34	11,12	0,517
	Hayır	162	60,09	11,98	
Sosyal	Evet	242	30,37	6,48	0,888
	Hayır	162	30,27	7,38	
Teknik	Evet	242	11,53	3,01	0,474
	Hayır	162	11,32	2,92	
ÖYTÖ	Evet	242	82,94	16,80	0,773
	Hayır	162	82,48	13,99	

Düzenli spor yapmalarına göre akademik öz yeterlilik ve öğretmenlik mesleğine ilişkin tutum davranışlarının karşılaştırılmasına çizelge 4.6 da baktığımızda ise bilişsel boyutta düzenli spor yapmayanların puanlarının daha çok, sosyal, teknik boyutlarda ve ÖYTÖ puanlarında ise düzenli spor yapanların daha fazla olmasına rağmen anlamlı düzeyde bir ilişki bulunamamıştır (Çizelge 4. 6).

Çizelge 4. 7: Bölüm İsteme ile AÖY ve ÖYTÖ Davranışlarının Karşılaştırılması

	Bölüm isteme	n	X	SS	p
Bilişsel	Evet	331	59,57	11,86	0,780
	Hayır	73	59,98	9,52	
Sosyal	Evet	331	30,25	6,85	0,632
	Hayır	73	30,68	6,85	
Teknik	Evet	331	11,30	2,97	0,380
	Hayır	73	12,09	2,89	
ÖYTÖ	Evet	331	83,40	15,97	0,600
	Hayır	73	79,82	14,29	

Bölüm istemelerine göre akademik öz yeterlilik ve öğretmenlik mesleğine ilişkin tutum davranışlarının karşılaştırılmasın da ise çizelge 4. 7 de görüldüğü gibi anlamlı düzeyde bir ilişki olmadığı görülmüştür ($p>0,05$). ÖYTÖ puanlarında bölümü isteyenlerin daha çok olmasına rağmen anlamlı bir ilişki bulunmamıştır (Çizelge 4. 7).

Çizelge 4. 8: Yaşa Göre AÖY ve ÖYTÖ Davranışlarının Karşılaştırılması

		n	X	SS	p
Bilişsel	18-21	162	60,38	11,11	0,046*
	22-25	207	58,36	11,71	
	26-28	28	63,42	10,22	
	29+	7	65,28	12,94	
	Toplam	404	59,64	11,47	
Sosyal	18-21	162	31,19	6,19	0,108
	22-25	207	29,55	7,36	
	26-28	28	30,60	4,85	
	29+	7	32,57	10,26	
	Toplam	404	30,33	6,84	
Teknik	18-21	162	11,35	3,08	0,357
	22-25	207	11,48	2,86	
	26-28	28	12,10	2,93	
	29+	7	10	3,60	
	Toplam	404	11,45	2,97	
Ö.Y.T.Ö.	18-21	162	84,45	16,36	0,193
	22-25	207	82,07	15,23	
	26-28	28	79,78	15,85	
	29+	7	75,57	11,10	
	Toplam	404	82,75	15,72	

Yaşa göre akademik öz yeterlilik ve öğretmenlik mesleğine ilişkin tutum davranışlarının karşılaştırılmasına çizelge 4. 8' de baktığımızda ise bilişsel boyutta anlamlı düzeyde bir ilişkinin olduğu hesaplanmıştır ($p < 0,046$).

Çizelge 4. 9: Vücut Ağırlık ile AÖY ve ÖYTÖ Davranışlarının Karşılaştırılması

		n	X	SS	p
Bilişsel	45-60	133	60,76	12,98	0,138
	61-70	135	58,73	9,96	
	71-80	84	58,52	11,43	
	81-90	39	59,28	8,95	
	91+	13	66	14,89	
Sosyal	45-60	133	30,55	7,39	0,975
	61-70	135	30,11	6,08	
	71-80	84	30,27	6,87	
	81-90	39	30,69	6,16	
	91+	13	29,76	10,55	
Teknik	45-60	133	11,05	3,24	0,008*
	61-70	135	11,45	2,80	
	71-80	84	11,33	2,85	
	81-90	39	12,23	2,16	
	91+	13	13,84	3,46	
ÖYTÖ	45-60	133	82,9	17,80	0,105
	61-70	135	81,71	14,18	
	71-80	84	85,54	13,64	
	81-90	39	78,25	17,48	
	91+	13	87,53	12,45	

Vücut ağırlıklarına göre akademik öz yeterlilik ve öğretmenlik mesleğine ilişkin tutum davranışlarının karşılaştırılmasına Tablo.9 da baktığımızda anlamlı bir ilişki olmadığını görmekteyiz. Teknik boyut ile vücut ağırlıkları arasında anlamlı farklılık bulunmuştur (Çizelge 4. 9).

Çizelge 4. 10: İllere Göre AÖY ve ÖYTÖ Davranışlarının Karşılaştırılması

		n	X	SS	p
Bilişsel	Çorum	129	60,28	12,83	0,07
	Amasya	77	57,29	10,92	
	Samsun	100	58,73	10,1	
	Tokat	98	61,58	11,04	
Sosyal	Çorum	129	30,31	7,7	0,946
	Amasya	77	30,42	6,54	
	Samsun	100	30,03	6,72	
	Tokat	98	30,61	6,05	
Teknik	Çorum	129	11,76	3,21	0,039*
	Amasya	77	11,48	2,66	
	Samsun	100	10,73	2,78	
	Tokat	98	11,74	2,97	
ÖYTÖ	Çorum	129	77,71	17,24	0,000**
	Amasya	77	88,29	11,45	
	Samsun	100	82,75	12,46	
	Tokat	98	85,05	17,6	

** p <0.01; * p <0.05

Çeşitli illere göre akademik öz yeterlilik ve öğretmenlik tutum davranışları karşılaştırıldığında bilişsel ve sosyal boyutta anlamlı bir ilişki olmamasına rağmen, teknik boyutta (p:0,039) ve ÖYTÖ parametrelerinde (p:0,000) anlamlı farklılık elde edilmiştir (Çizelge 4.10).

Çizelge 4. 11: Baba Eğitim Düzeyi ile AÖY ve ÖYTÖ Puanlarının Karşılaştırılması

		N	X	S.S	P
Bilişsel	İlkokul	124	60,52	12,00	,011
	Ortaokul	114	60,14	12,01	
	Lise	80	59,68	10,67	
	Lisans	50	61,24	8,87	
	Lisansüstü	21	52,57	9,16	
	Diğer	15	53,13	13,47	
	Toplam	404	59,65	11,47	
Sosyal	İlkokul	124	30,95	7,40	,002
	Ortaokul	114	30,11	7,35	
	Lise	80	30,41	5,89	
	Lisans	50	32,06	5,21	
	Lisansüstü	21	28,00	5,37	
	Diğer	15	24,13	6,20	
	Toplam	404	30,34	6,85	
Teknik	İlkokul	124	11,60	3,20	,065
	Ortaokul	114	11,39	2,87	
	Lise	80	12,05	3,03	
	Lisans	50	10,96	2,70	
	Lisansüstü	21	11,05	2,16	
	Diğer	15	9,73	2,76	
	Toplam	404	11,45	2,97	
ÖYTÖ	İlkokul	124	86,28	14,30	,030
	Ortaokul	114	80,18	18,08	
	Lise	80	79,93	14,98	
	Lisans	50	83,46	15,00	
	Lisansüstü	21	83,67	11,10	
	Diğer	15	84,73	15,29	
	Toplam	404	82,76	15,73	

Baba eğitim durumuna göre AÖY ve ÖYTÖ puanlarının karşılaştırılmasına çizelge 4. 11' de baktığımızda akademil öz yeterliliğin bilişsel ve sosyal boyutunda anlamlı farklılık olduğu görülmüştür. Teknik boyutunda ise anlamlı farklılık görülmemiştir. Öğretmenlik mesleğine yönelik tutum ölçeğinin puanlamsında ise baba eğitim durumu ile anlamlı farklılıklar olduğu görülmüştür.

Çizelge 4. 12: Anne Eğitim Düzeyi ile AÖY ve ÖYTÖ Puanlarının Karşılaştırılması

	N	X	S.S.	p	
Bilişsel	İlkokul	169	59,84	11,22	,366
	Ortaokul	135	59,53	12,28	
	Lise	53	61,09	10,18	
	Lisans	29	59,97	10,93	
	Lisansüstü	5	55,00	7,71	
	Diğer	13	53,54	12,86	
	Toplam	404	59,65	11,47	
Sosyal	İlkokul	169	30,86	6,55	,028
	Ortaokul	135	30,21	7,33	
	Lise	53	29,81	6,86	
	Lisans	29	31,28	5,61	
	Lisansüstü	5	31,80	7,85	
	Diğer	13	24,23	5,26	
	Toplam	404	30,34	6,85	
Teknik	İlkokul	169	11,92	3,05	,048
	Ortaokul	135	10,95	2,74	
	Lise	53	11,66	3,40	
	Lisans	29	11,31	2,65	
	Lisansüstü	5	11,40	1,82	
	Diğer	13	10,08	2,72	
	Toplam	404	11,45	2,97	
ÖYTÖ	İlkokul	169	86,38	13,60	,002
	Ortaokul	135	79,37	18,16	
	Lise	53	81,25	12,57	
	Lisans	29	78,28	17,21	
	Lisansüstü	5	85,20	4,38	
	Diğer	13	86,08	16,22	
	Toplam	404	82,76	15,73	

Anne eğitim düzeyi ile AÖY ve ÖYTÖ puanlarının karşılaştırılmalarına baktığımızda akademik öz yeterlilik ölçeğinin alt boyutlarından sosyal ve teknik alt boyutta anlamlı farklılık olduğu, bilişsel alt boyutta ise anlamlı farklılık görülmemiştir. Öğretmenlik mesleğine yönelik tutum ölçeğinde ise anne eğitim durumuna göre anlamlı farklılıklar görülmüştür (Çizelge 4. 12).

Çizelge 4. 13: AÖY ile ÖYTÖ Arasındaki İlişkinin Karşılaştırılması

		Sınıf	Bilişsel	Sosyal	Teknik	ÖYTÖ	Ders Başarısı	Boy	Vücut Ağırlığı
Sınıf	P	1	,073	,156**	,006	-,013	,068	,041	,055
	p		,144	,002	,898	,789	,174	,408	,271
	n		404	404	404	404	404	404	404
Bilişsel	P	1	,573**	,479**	-,021	,169**	-,040	-,005	
	p		,000	,000	,673	,001	,422	,924	
	n		404	404	404	404	404	404	
Sosyal	P	1	,432**	-,001	,197**	-,020	-,010		
	p.		,000	,987	,000	,691	,847		
	n.		404	404	404	404	404		
Teknik	P	1	-,045	,132**	,059	,151**			
	p.		,369	,008	,237	,002			
	n.		404	404	404	404			
ÖYTÖ	P	1	,193**	-,084	,007				
	p.		,000	,093	,884				
	n.		404	404	404				
Ders başarı	P	1	,091	,119*					
	p.		,067	,017					
	n.		404	404					
Boy	P	1	,717**						
	p.		,000						
	n.		404						

** $p < 0.01$; * $p < 0.05$ düzeyinde anlamlıdır. P: Pearson correlation

Çalışmada sınıf ile AÖY anketinin sosyal statü alt boyutu ile arasında pozitif orta derece bir ilişki bulunmuştur. Bilişsel alt boyut ile ders başarıları arasında pozitif orta dereceli bir ilişki görülmüştür. Sosyal statü ve teknik alt boyutları ile ders başarıları arasında pozitif orta dereceli bir ilişki görülmüştür.

AÖY ile ÖYTÖ arasındaki ilişkinin karşılaştırılmasında AÖY anketinin bilişsel boyutunun sosyal ve teknik boyutları ile arasında pozitif orta düzeyde bir ilişki olduğu görülmüştür. AÖY anketinin sosyal boyutu ile teknik boyutu ile arasında pozitif orta düzeyde ilişki olduğu görülmüştür.

ÖYTÖ ile ders başarıları arasında pozitif orta dereceli bir ilişki olduğu gözlenmiştir. Ders başarıları ile kilo arasında pozitif düşük dereceli bir ilişkinin olduğu görülmüştür. Boy ile kilo arasında pozitif orta dereceli bir ilişki görülmüştür (Çizelge 4. 13).

Çizelge 4. 14: İllere Göre ÖYTÖ Puanlarının Karşılaştırılması

Grup	n	1	2
Çorum	129	77,71	
Samsun	100	82,75	82,75
Tokat	98		85,05
Amasya	77		88,30
p		,10	,06

Çalışmada illere göre ÖYTÖ puanlamasına Tukey testine göre aralarında farklılık olduğu iller; Çorum ile Tokat arasında, Çorum ile Amasya arasında farklılık olduğu görülmüştür (Çizelge 4. 14).

Çizelge 4. 15: İllere Göre Bilişsel Boyutun Karşılaştırılması

Grup	n.	1	2
Amasya	77	57,30	
Samsun	100	58,73	58,73
Çorum	129	60,29	60,29
Tokat	98		61,58
P		,261	,301

Çalışmada illere göre AÖY anketinin bilişsel boyutunda Tukey testi ile bakıldığında sadece Amasya ile Tokat arasında anlamlı farklılık olduğu görülmüştür (Çizelge 4. 15).

5. TARTIŞMA

Çalışmamıza katılan katılımcı üniversiteler de (Çorum; 129, Amasya; 77, Samsun; 100, Tokat; 98) toplamda 404 kişi katılmıştır. Katılımcıların %48,5 i kadın (196) %51,5 erkek (208) den oluşmaktadır. Yaş aralıklarına baktığımızda en fazla 22-25 yaş (207) kişi daha sonra ise 18-21 yaş 162 kişi, en az 29+ yaş 7 kişi katılmıştır. 3 sınıflarda 248 kişi 4 sınıflarda ise 156 kişi den oluşan çalışmamızda boy 160-170 cm arası 157 kişi, 171-180 arası 151 kişi en fazla 191+ cm boya sahip 17 kişiden oluşmaktadır. Kilo olarak ise 45-60 kg arası 133 kişi 61-70 kg arası ise 135 kişi en fazla, 91+ ile de 13 kişi kişiye ulaşılmıştır.

Araştırma bulgularına göre BSÖ adayı öğrencilerin cinsiyetlerine göre ÖYTÖ ve AÖY’de istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür. Cinsiyet değişkeni göz önüne aldığımızda benzer sonuçların olduğu başka çalışmalarda görülmüştür (Abbasoğlu, 2011; Açışlı ve Kolomuç, 2012; Akdağ, 2004; Altuntaş, 2016; Başbay ve diğerleri, 2009; Bulut, 2009; Bümen, 2009; Coşkun, 2011; Çetinkaya, 2007, Çapa ve Çil, 2000; Dabat, 2010; Demirtaş ve diğ., 2011; Durmuşoğlu ve diğerleri, 2009; Eş, 2010; Hacıömeroğlu ve Taşkın, 2010; Jaiswal, 2013; Kartal ve Afacan, 2012; Kaya, 2004; Kılıç ve Bektaş, 2008; Korkmaz ve Usta, 2010; Koparan ve diğerleri 2010; Mirzeoglu ve diğerleri 2007; Murat ve diğerleri, 2010; Oğuz ve Topkaya 2008; Özder ve diğerleri, 2010; Özsüer ve diğerleri, 2011; Sandıkçı ve Öncü, 2013; Semerci ve Semerci, 2004; Serin ve diğerleri 2004; Tanel ve diğerleri, 2007; Yılmaz 2010;). Araştırmanın cinsiyetlerine göre ÖYTÖ ve AÖY’de sonuçları birçok çalışmada elde edilen sonuçlarla paralellik göstermektedir. Araştırmanın bu bulgusunu destekler niteliktedir.

Kılıç ve Bektaş 2008’de yaptıkları çalışmada sınıf öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını farklı değişkenler açısından incelemeye ve 345 öğretmen adayı katıldığı çalışma sonucunda cinsiyet açısından anlamlı farklılık bulunmamıştır.

Başbay, Ünver ve Bümen (2009)'da Tezsiz Yüksek Lisans Programında okuyan öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutumlarındaki değişim ile tutumun cinsiyet ve bölümlere göre anlamlı bir farklılıklarına bakıldığı çalışmaya 252 öğrenci katılmıştır. Sonuç olarak, öğrencilerin mesleğe yönelik tutumlarının dönemlere göre değişmediği ve tutumlar üzerinde dönem ve cinsiyetin, dönem ve bölümün ortak etkisinin olmadığı bulunmuştur.

Bulut 2009'da 411 öğretmen adayı ile öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumlarını değerlendirmek amacıyla yaptığı çalışma sonucu olarak öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları üniversite ve cinsiyet değişkeni açısından anlamlı farklılık görülmemiştir.

Tanel ve diğerleri 2007'da yaptıkları çalışmada Buca Eğitim Fakültesi, Fizik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını farklı değişkenlere göre incelediği çalışmaya 160 öğrenci katılmıştır. Çalışma sonucunda cinsiyet ve mezun olunan lise türü değişkenlerine göre puanlar arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı görülmüştür.

Kaya 2004'de beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını belirlemek amacıyla yaptığı çalışmaya 616 öğrenci katılmıştır. Çalışma sonuçlarına göre öğrencilerin mesleğe yönelik tutumları cinsiyet, ortaöğretim başarı puanı, aile gelir düzeyi ve bölüm seçme nedeni değişkenlerine göre farklılık görülmemiştir.

Akdağ 2004'de bilgisayar ve öğretim teknolojileri öğretmeni adayı 166 öğrenci ile demografik özellikleri ve öğretmenlik mesleğine karşı tutumlarını incelemek amacıyla yaptığı çalışma sonucuna göre cinsiyetin öğretmenlik mesleğine yönelik tutum üzerinde etkisinin olmadığını bildirmiştir.

Çapa ve Çil'in 2000'de öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının farklı değişkenler açısından incelenmesi amacıyla yaptıkları çalışmaya 340 öğrenci katılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak "Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği" kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre kadın ve erkek öğrenciler arasında anlamlı bir farklılık gözlenmediği,

Yalmanlı ve diğerleri 2014'de fen bilgisi öğretmen adaylarının akademik öz yeterlilik algıları üzerine yaptığı çalışmalarında, cinsiyetler açısından anlamlı farklılık olmadığını bildirmiştir.

Toklu 2010'da tenis antrenörlerinde liderlik özellikleri ve öz yeterlilik düzeyleri arasındaki ilişkinin belirlenmesi amacıyla yaptığı çalışmada, öz yeterlilik durumlarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık olmadığını bildirmiştir.

Varol 2007'de beden eğitimi ve spor öğretmenliği öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik öz yeterliliklerini belirlemek amacıyla yaptığı araştırmasında, cinsiyete göre kadın öğrenciler ile erkek öğrenciler arasında herhangi bir farklılığa rastlamamıştır.

Bozkurt 2013'de, beden eğitimi öğretmen adaylarının öğretmenlik öz yeterlilikleri üzerine yaptığı çalışmada, cinsiyetler arasında özyeterlilik açısından anlamlı bir farklılığa rastlamamıştır.

Cinsiyet değişkeni açısından farklı sonuçların alındığı çalışmalar da bulunmaktadır (Akdağ ve Walter, 2005; Akkaya, 2009; Aksoy, 2010; Aydın ve Sağlam, 2012; Aydın ve Tekneci, 2013; Barwal, 2011; Baykara ve Pehlivan, 2008; Bozdoğan, ve diğ., 2007; Bozkırlı ve Er 2011; Bulut, 2011; Camadan ve Duysak, 2010; Çapri ve Çelikkaleli, 2008; Çetin, 2003; Dağ, 2010; Doğan ve Çoban, 2009; Durmuşoğlu ve diğ., 2009; Erişen ve Çeliköz 2003; Güdek, 2007; Gökçe ve Sezer, 2012; Hussain ve diğ., 2011; İlter ve Köksalan, 2011; Kabadayı ve diğ., 2011; Rao, 2012; Pehlivan, 2010; Pektaş ve Kamer 2011; Saracaloğlu, 1992; Sağlam, 2008; Sandıkçı ve Öncü 2013; Sözer 1996; Şen, 2006; Oğuz ve Topkaya, 2008; Tekerek ve Polat, 2011; Terzi ve Tezci, 2007; Uğurlu ve Polat, 2011; Yalız, 2010;) Bu çalışmalar da, kadın öğretmen adaylarının erkek adaylara göre daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Bozdoğan ve diğerleri 2007'da öğretmen adaylarının farklı değişkenler açısından öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumlarının belirlenmesi amacıyla yaptıkları çalışmaya 181 öğrenci katılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak "Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Belirleme Ölçeği" kullanılmıştır. Araştırma sonucunda kadın öğretmen adaylarının erkek öğretmen adaylarına göre, kendi isteği ile mesleği tercih edenlerin boşta kalmamak için mesleği tercih edenlere göre daha olumlu bir tutum içinde oldukları görülmüştür.

Terzi ve Tezcinin 2007'de yaptıkları çalışmada çeşitli programlarında okuyan öğrencilerin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını program, sınıf ve cinsiyet değişkenleri açısından karşılaştırmalı olarak incelemiştir. Bu amaçla yapılan çalışmaya 511 öğrenci katılmış olup, çalışmada veri toplama aracı olarak

“Öğretmenlik Mesleği Tutum Ölçeği” kullanılmıştır. Elde edilen sonuçlara göre kadın öğrencilerin erkek öğrencilerden daha yüksek düzeyde tutuma sahip olduğu tespit edilmiştir.

Güdek (2007)’in eğitim fakültesi müzik eğitimi anabilim dalı birinci ve dördüncü sınıf 1102 öğrencinin katılımıyla yaptığı ve öğretmenliği mesleğine yönelik tutumlarının farklı değişkenler açısından incelendiği çalışma sonucunda öğrencilerin müzik öğretmenliğine yönelik tutumlarının olumlu olduğu, kadın öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha yüksek tutum düzeyine sahip oldukları bulunmuştur.

Çapri ve Çelikkaleli (2008)’nin 250 öğretmen adayı ile öğretmenliğe ilişkin tutum ve mesleki yeterlik inançlarını cinsiyet, program ve fakültelerine göre incelemek amacıyla yaptıkları çalışmadan elde edilen bulgulara göre; katılımcıların öğretmenliğe ilişkin tutumlarının kadın öğretmen adayları lehine farklılaştığı görülmüştür.

Sağlam (2008)’in müzik öğretmenliği bölümü öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumlarını belirlemek amacıyla yaptığı çalışmaya 110 öğrenci katılmıştır. Çalışmada kadın öğrencilerin erkek öğrencilere göre öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının daha olumlu olduğu görülmüştür.

Sözer (1996)’in eğitim fakültesinin lisans programları ile öğretmenlik sertifikası programında öğrenim gören öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını belirlemek amacıyla yaptığı çalışmaya 349 öğrenci katılmıştır. Çalışma da kadın öğrencilerin daha yüksek tutum düzeyine sahip olduğu görülmüştür.

Oğuz ve Topkaya (2008) yaptıkları çalışmada ortaöğretim alan öğretmenliği öğrencilerinin öğretmen öz-yeterlik inançları ile öğretmenliğe ilişkin tutumlarını incelediği çalışmada 195 öğrenci katılmış ve veri toplama aracı olarak “Öğretmen Öz-Yeterlik Ölçeği” ile “Öğretmenliğe İlişkin Tutum Ölçeği” kullanılmıştır. Yaşa ve cinsiyete göre anlamlı fark bulunmamıştır. Öğrencilerin öğretmenliğe yönelik olumlu tutuma sahip oldukları; kadın öğrencilerin tutumlarının erkeklere göre daha olumlu olduğu görülmüştür.

Akkaya (2009)’nın Türkçe Eğitimi Bölümü öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları ile akademik başarıları arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla yaptığı çalışmaya 225 öğrenci katılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak “Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği” kullanılmıştır. Çalışma sonucunda mesleki tutumun kadın öğrenciler lehine farklılaştığını ve anne baba eğitim durumunun tutum ve başarıyı etkilemediğini göstermektedir.

Camadan ve Duysak (2010)'ın farklı branşlardaki öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını karşılaştırmak amacıyla yaptıkları çalışmaya 386 kişi katılmıştır. Araştırmada “Öğretmenlik Mesleğine Yönelik tutum Ölçeği” veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Sonuç olarak kadın öğretmen adaylarının erkek öğretmen adaylarına göre öğretmenlik mesleğine yönelik daha olumlu tutumlara sahip olduklarını göstermiştir.

Koçer (2014) ortaokul öğrencilerinin akademik öz yeterlilikleri üzerine yaptığı çalışmada, kadın öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha yüksek akademik öz yeterliliğe sahip olduğu sonucuna varmıştır.

Türk (2009) yılında yaptığı çalışmada öz yeterlilik durumlarının cinsiyetlerine göre dağılımlarında kadınlar lehine anlamlı farklılıklar bulmuştur.

Yelken (2008) yılında yaptığı çalışmada kız öğrencilerin öz yeterlilik durumlarının erkek öğrencilere oranla daha yüksek olduğu sonucuna varmıştır.

Yılmaz ve diğ. (2010) yaptıkları çalışmalarında kadın öğretmenlerin erkek öğretmenlerden daha yüksek öz yeterliliğe sahip olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

Akdağ ve Walter (2005) Türkiye’deki bir grup öğretmenden adayının kendilerini bu meslekte ne kadar yeterli bulduklarını tespit etmek için yaptıkları çalışmada, kadın öğretmen adaylarının erkek öğretmen adaylarına göre daha yüksek öz yeterlilik duygusuna sahip oldukları sonucuna varmışlardır.

Yine bir başka çalışmada da Özdemir (2008) sınıf öğretmeni adaylarının öğretim sürecine ilişkin öz-yeterlilik düzeylerini araştırdığı çalışmada; kadınlar lehine anlamlı farklılık tespit etmiştir.

Demirtaş ve diğ. (2011) ise erkek adayların lehine yüksek olduğu hesaplanmıştır.

BSÖ adaylarının AÖY düzeylerinin sınıf değişkeni açısından bilişsel, sosyal ve teknik boyutlarda 4 sınıfların daha yüksek puan almalarına rağmen sadece sosyal boyut düzeyinde anlamlı bir farklılık ($p<0,05$) bulunmuştur. Neden olarak ise okunulan şehir ve okula daha fazla oryantasyonun sağlandığı olarak düşünülmektedir. ÖYTÖ anlamlı farklılık göstermemesi; Abbasoğlu, 2011; Açışlı ve Kolomuç, 2012; Akdağ, 2004; Baykara ve Pehlivan, 2008; Bulut, 2011; Dağ, 2010; Durmuşoğlu ve diğ., 2009; Eş, 2010; Gökçe ve Sezer, 2012; Kabadayı ve diğ., 2011; Kılıç, 2014; Kılıç ve Öncü, 2013; Saracaloğlu, 1992; Şen, 2006; Özder, ve diğ., 2010; Terzi ve Tezci, 2007; Yalız, 2010 tarafından yapılan çalışmaların sonuçları ile benzerlik göstermektedir.

Er ve Grgan (2011) ve OĞuz (2012) yaptıkları çalışmada AY düzeyinin sınıf değişkeni açısından dördüncü sınıf lehine farklılaştığını belirtirken, Alemdağ, nc ve Yılmaz (2012) tarafından yapılan çalışmanın sonucunda ise AY algısının üçüncü sınıf öğrencileri lehine anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Diğer taraftan Durdukoca 2010'da yaptığı çalışmanın sonucuna göre sınıf Ğretmenliği programında öğrenim gören Ğretmen adaylarının sınıf düzeylerine göre AY algıları arasında anlamlı bir fark bulunmaktadır. BS adaylarının AY inanç düzeylerinin sınıf değişkeni açısından anlamlı farklılık göstermemesinin nedeni Ğrencilerinin öğrenimin her kademesinde sürece aktif olarak katılmaları gösterilebilir (Kılıç ve nc, 2013).

apa ve il (2000), sınıf düzeyi değişkenine göre ise ikinci ve üçüncü sınıflar arasındaki farkın anlamlı olduğu ve bu farklılığın üçüncü sınıf öğrencileri lehine olduğu tespit edilmiştir.

Aydın ve Tekneci (2013), Kılıç ve Bektaş (2008), zder ve diğ. (2010), ve Tanel ve diğ. (2007), tarafından yapılan çalışmanın sonucuna göre öğrencilerin YT puanları sınıf değişkenine göre dördüncü sınıf lehine; Durmuşoğlu, Yanık ve Akkoyunlu (2009) tarafından yapılan çalışmadan elde edilen sonuçlara göre öğrencilerin YT nc sınıf lehine; iek Sağlam (2008) tarafından yapılan çalışmanın sonucunda YT birinci, üçüncü ve dördüncü sınıf Ğrencilerinin lehine, Pektaş ve Kamer (2011) tarafından yapılan çalışmanın sonuçlarına göre, birinci ve ikinci sınıf Ğretmen adaylarının; Güdek (2007) ve UĞurlu ve Polat (2011) tarafından yapılan çalışmada YT sınıf değişkeni açısından birinci sınıfların lehine anlamlı farklılaştığı tespit edilmiştir. Diğer taraftan Pehlivan (2010), Kaya (2004) tarafından yapılan çalışmanın sonucuna göre Ğretmen adaylarının sınıf düzeyleri yükseldikçe öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları olumsuz yönde gelişme göstermektedir.

Düzenli spor yapmalarına göre AY ve YT karşılaştırılmasında ise Bilişsel boyutta düzenli spor yapmayanların puanlarının daha çok, sosyal, teknik boyutlarda ve YT puanlarında ise düzenli spor yapanların daha fazla olmasına rağmen anlamlı düzeyde bir ilişki bulunamamıştır. Kılıç (2014) ile benzerlik taşımaktadır. Biricik (2015)'de yaptığı çalışmada ise katılanların düzenli spor yapma durumlarına göre AY karşılaştırılmasında; bilişsel ve teknik boyutta anlamlı farklılık bulunmazken, sosyal boyut ($p=,024$), anlamlı farklılığa rastlanmıştır.

Altuntaş (2016) yaptığı araştırma grubunun ÖYTÖ spor yapma durumuna göre anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

Diğer taraftan Pehlivan (2010), Bozkurt (2013) tarafından yapılan çalışmanın sonucuna göre aktif olarak spora katılan beden eğitimi öğretmen adaylarının katılmayanlara göre daha yüksek ÖYTÖ puanına sahip oldukları bulunmuştur. Benzer bir çalışmalarda Kafkas ve ark. (2010) Ünlü (2008), Baştuğ ve Kuru (2009) Balyan ve ark. (2009) sporla uğraşan öğrencilerin AÖY'leri, sporla uğraşmayan öğrencilere kıyasla daha yüksek olduğunu hesaplamışlardır.

Bölüm istemelerine göre AÖY ve ÖYTÖ davranışlarının karşılaştırılmasına da ise anlamlı düzeyde bir ilişki olmadığı görülmüştür ($p>0,05$). ÖYTÖ puanlarında bölümü isteyenlerin daha çok olmasına rağmen anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Buna neden olarak Beden Eğitim ve Spor Öğretmenlik mesleğinin kendine has olan cazibesi ve eğlenceli olması ayrıca psikolojik ve sağlıksal olarak fayda sağlaması düşünülebilir.

Araştırmanın bulgularıyla benzerlik gösteren çalışmalar; Kafkas ve ark. (2010) çalışmasında, beden eğitimi öğretmeni adaylarının bölümü isteme durumu değişkeni açısından AÖY düzeylerinde anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir. Derman (2007) yaptığı doktora tezinde kimya öğretmeni adaylarının öz-yeterlikleri ile bölümü tercih sırası değişkeni arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir. Yine, Morgil ve ark. (2004) yapmış oldukları çalışmada bölümü tercih etme sıraları ile öz-yeterlikleri arasında ilişki anlamlı bulunmamıştır.

Fakat Seçkin (2011) çalışmasında okumakta oldukları bölümü isteyerek seçme durumlarına göre öğretmenlik mesleğine yönelik öz-yeterlik ölçeğinin tümünden alınan puanlarda istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık hesaplanmıştır. Çetinkaya (2007) Türkçe öğretmeni adayların tercih sırasının öğrencilerin öz-yeterlik inançlarını ve ÖYTÖ puanlarını etkilediği ortaya çıkmıştır. Özdemir (2008) sınıf öğretmeni adaylarının öz-yeterlik inançlarını incelediği çalışmada, öğretmenliği tercih sırasına göre öz-yeterlik inançları anlamlı düzeyde farklılık göstermektedir. Akkoyunlu ve Orhan (2003) yapmış olduğu çalışmada, bölüm tercih sıralamasının adaylarının öz-yeterlik inançlarına da etki ettiği ve anlamlı düzeyde farklılık olduğu bulunmuştur.

Çalışmada yaşa göre AÖY ve ÖYTÖ davranışlarının karşılaştırılmasına baktığımızda ise bilişsel boyutta anlamlı düzeyde bir ilişkinin olduğu hesaplanmıştır ($p>0,046$). Yaş ile birlikte bilişsel olayların tecrübe odaklı olarak daha iyi gerçekleştiği düşünülmektedir.

Yılmaz ve arkadaşları (2010), Korkmaz (2009) ve Tekerci (2008) tarafından yapılan araştırmalarda, öğretmen adaylarının ÖYTÖ yaşlarına bağlı olarak anlamlılık tespit edilmiştir.

Fakat Biricik (2015), yaptığı araştırma bulgularına göre beden eğitimi öğretmenini adayı öğrencilerin “yaş düzeyleri ile ÖYTÖ arasındaki ilişki açısından belirleyici bir etken değildir” ve “yaş düzeyleri ile öz yeterlikleri arasındaki ilişki açısından belirleyici bir etken olmadığı” sonucunu bulmuştur.

Çalışmada kilolarına göre AÖY ve ÖYTÖ davranışlarının karşılaştırılmasına baktığımızda AÖY teknik boyutunda anlamlı bir ilişki olduğunu, diğer alt boyutlarda ve ÖYTÖ ‘de anlamlı farklılığın olmadığını görmekteyiz. Beden Eğitim ve Spor Öğretmenlik bölümü kendine özgü teknik ve taktik hareketlerin olduğu ders içeriklerinden dolayı, antropometrik ölçüler (bunlardan biri olan kilo) daha çok önem kazanmaktadır.

Çeşitli illere göre akademik öz yeterlilik ve öğretmenlik tutum davranışları karşılaştırıldığında bilişsel ve sosyal boyutta anlamlı bir ilişki olmamasına rağmen, teknik boyutta ($p:0,039$) (en yüksek puan, Çorum Hitit Spor Bilimleri Fakültesi; $11,76\pm 3,21$, en düşük puan, Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesi; $10,73\pm 2,78$) olduğu hesaplanmıştır. Buna neden olarak öğrencilerin alanında uzman öğreticiler ile aldıkları derslerden yeterince faydalandıkları düşünölmektedir. ÖYTÖ parametresinde ($p=0,000$) (En yüksek, Amasya üniversitesi; $88,29\pm 11,45$, en düşük, Çorum Hitit Spor Bilimleri; $77,71\pm 17,24$) anlamlı farklılık elde edilmiştir. Amasya Üniversitesi Beden Eğitim ve Spor Öğretmenlik bölümü eğitim fakültesinin bir alt birimi olduğundan çok daha fazla pedagojik odaklı öğrenim gördükleri için olduğu söylenebilir.

Kılıç (2014) yaptığı çalışma da Katılımcıların AÖY puanları, üniversite değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Katılımcıların ÖYTÖ puanları da üniversite değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir. Çalışma Karadeniz Teknik Üniversitesi, Atatürk Üniversitesi, Kırıkkale Üniversitesi ve Erzincan Üniversitesinde öğrenim gören öğrenciler üzerinde uygulanmıştır.

Dağ (2010) yapmış olduğu çalışmada öğrenim görölen üniversite değişkeni açısından, Ege Üniversitesinde öğrenim gören öğretmen adaylarının ÖYTÖ puanlarının daha yüksek olduğunu belirtirken, Tekerek ve Polat (2011) ise yaptıkları çalışmada Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi öğrencilerinin ÖYTÖ puanlarının daha yüksek olduğunu belirtmişlerdir. Öte yandan şen (2006), Bulut

(2009), Bulut (2011), Coşkun (2011), Pektaş ve Kamer (2011) ve tarafından yapılan çalışmada katılımcıların öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının öğrenim görülen üniversite değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı tespit edilmiştir.

Baba eğitim durumuna göre AÖY ve ÖYTÖ puanlarının karşılaştırılmasına akademik öz yeterliliğin bilişsel ve sosyal boyutunda anlamlı farklılık olduğu görülmüştür. Teknik boyutunda ise anlamlı farklılık görülmemiştir. Öğretmenlik mesleğine yönelik tutum ölçeğinin puanlamsında ise baba eğitim durumu ile anlamlı farklılık olduğu görülmüştür.

Anne eğitim düzeyi ile AÖY ve ÖYTÖ puanlarının karşılaştırılmalarına baktığımızda akademik öz yeterlilik ölçeğinin alt boyutlarından sosyal ve teknik alt boyutta anlamlı farklılık olduğu, bilişsel alt boyutta ise anlamlı farklılık görülmemiştir. Öğretmenlik mesleğine yönelik tutum ölçeğinde ise anne eğitim durumuna göre anlamlı farklılıklar görülmüştür.

İlter ve Köksalan (2011)'ın 312 sınıf öğretmeni adayının öğretmenlik mesleğine olan tutumlarını farklı değişkenler açısından incelediği çalışmasında veri toplama aracı olarak "Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutum Ölçeği" kullanılmıştır. Sonuç olarak anne ve baba eğitim durumunun mesleğe yönelik tutumu etkilemediği görülmüştür.

Tekerek ve Polat (2011) bilişim teknolojileri ve ilköğretim matematik öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının 195 öğrencinin katılımıyla gerçekleştirilen ve ne düzeyde olduğunu araştırıldığı çalışma da "Öğretmenlik Mesleğine Bakış Açısı Tutum Ölçeği" kullanılmıştır. Anne öğrenim durumuna göre anlamlı farklılık görülmüştür.

Akkaya (2009)'nın Türkçe Eğitimi Bölümü öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları ile akademik başarıları arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla yaptığı çalışmaya 225 öğrenci katılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak "Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği" kullanılmıştır. Çalışma sonucunda anne baba eğitim durumunun tutum ve başarıyı etkilemediğini göstermektedir.

Aydın ve Sağlam (2012)'ın farklı bölümlerde öğrenim gören son sınıf öğrencilerini üzerinde yaptığı ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını çeşitli değişkenler açısından belirlemek amacıyla yaptıkları çalışmaya 245 öğrenci

katılmıştır. anne eğitim düzeyi açısından ise ilköğretim mezunu annelerin çocuklarının, ortaöğretim/yükseköğretim mezunu annelerin çocuklarına göre öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumlarının daha olumlu olduğu görülmüştür.

AÖY ile ÖYTÖ arasındaki ilişkinin karşılaştırılmasında AÖY anketinin bilişsel boyutunun sosyal ve teknik boyutlar ile arasında pozitif orta düzeyde bir ilişki olduğu görülmüştür. AÖY anketinin sosyal boyutu ile teknik boyutu ile arasında pozitif orta düzeyde ilişki olduğu hesaplanmıştır. Bu durumun, üniversite değişkeni, beden eğitim öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları ve akademik öz yeterlik algıları arasındaki farklılığın bir sonucu olabileceği düşünülmektedir.

Demirtaş ve ark. (2008)'na göre öğretmen adaylarının öz yeterlik algıları ile ÖYTÖ arasında pozitif yönde ancak düşük düzeyde ilişkinin olduğu hesaplanmıştır.

Konuyla ilgili bazı araştırmalarda da (Çakır, 2005; Çakır ve ark., 2004; Çapri ve Çelikkaleli, 2008; Oğuz ve Topkaya, 2008) özyeterlik ve öğretmenlik mesleğine ilişkin tutum arasında pozitif yönde, anlamlı ilişki olduğu belirlenmiştir.

ÖYTÖ ile ders başarısı arasında pozitif orta dereceli bir ilişki olduğu gözlenmiştir. Beden eğitim öğretmen adaylarının ÖYTÖ puanının yüksek olması kendini daha yeterli görebildiği için akademik olarak derslerine yansıdığı düşünülmektedir.

Özder ve ark. (2010) okul öncesi ve sınıf öğretmenliği programları üzerinde yaptığı çalışmada öğretmen adaylarının ÖYTÖ puanları ile AB puanları arasında düşük bir ilişki bulunmuştur.

Ders başarısı ile kilo arasında pozitif düşük dereceli bir ilişkinin olduğu görülmüştür. Boy ile kilo arasında pozitif orta dereceli bir ilişki hesaplanmıştır.

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

SONUÇ

AÖY ile ÖYTÖ arasındaki ilişkinin karşılaştırılmasında AÖY anketinin bilişsel boyutunun sosyal ve teknik boyutlar ile arasında pozitif orta düzeyde bir ilişki olduğu görülmüştür.

ÖYTÖ ile ders başarısı arasında pozitif orta dereceli bir ilişki olduğu gözlenmiştir.

Ders başarısı ile kilo arasında pozitif düşük dereceli bir ilişkinin olduğu görülmüştür.

Çeşitli illere göre akademik öz yeterlilik ve öğretmenlik tutum davranışları karşılaştırıldığında bilişsel ve sosyal boyutta anlamlı bir ilişki olmamasına rağmen, teknik boyutta anlamlı farklılık olduğu hesaplanmıştır.

Çalışmada Kilolarına Göre AÖY ve ÖYTÖ davranışlarının karşılaştırılmasına baktığımızda AÖY teknik boyutunda anlamlı bir ilişki olduğunu, diğer alt boyutlarda ve ÖYTÖ 'de anlamlı farklılığın olmadığını görmekteyiz.

Çalışmada Yaş ile AÖY ve ÖYTÖ davranışlarının karşılaştırılmasına baktığımızda ise bilişsel boyutta anlamlı düzeyde bir ilişkinin olduğu hesaplanmıştır ($p>0,046$).

Bölüm İstemelerine Göre AÖY ve ÖYTÖ davranışlarının karşılaştırılmasında ise anlamlı düzeyde bir ilişki olmadığı görülmüştür ($p>0,05$). ÖYTÖ puanlarında bölümü isteyenlerin daha çok olmasına rağmen anlamlı bir ilişki bulunmamıştır.

BSÖ adaylarının AÖY düzeylerinin sınıf değişkeni açısından bilişsel, sosyal ve teknik boyutlarda 4 sınıfların daha yüksek puan almalarına rağmen sadece sosyal boyut düzeyinde anlamlı bir farklılık ($p<0,05$) bulunmuştur.

Araştırma bulgularına göre BSÖ adayı öğrencilerin cinsiyetlerine göre ÖYTÖ ve AÖY'de istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür.

ÖNERİLER

Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının sınıf düzeyine göre akademik öz yeterlik düzeylerinin ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının daha iyi anlaşılabilmesi ve gelişiminin belirlenmesi için, tüm sınıf düzeylerinde bu süreçler incelenebilir.

Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını geliştirmek amacıyla ilgili derslerde ve staj eğitimlerinde öğretmenlik mesleğinin önemi üzerinde daha fazla durulabilir ve mesleklerine dair vizyon oluşturulabilir.

Teknik boyut, kilo ve ders başarısı arasındaki ilişkilerden dolayı öğretmen adaylarının daha fazla spor yapabilmeleri için teşvik edilebilir.

Karadeniz bölgesindeki spor bilimleri fakülteleri ve spor bölümlerinin ortak bir uygulama ile ders içeriklerinin ve uygulamalarının belirlenmiş bir plan dahilinde uygulanması planlanabilir.

Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının akademik öz yeterlik düzeylerinin ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının daha iyi anlaşılabilmesi ve gelişiminin belirlenmesi amacıyla, ülke genelinde ve her bölge için bu süreçler araştırılabilir.

KAYNAKLAR

- Abbasoğlu, E.**(2011).Beden eğitimi retmeni adaylarının retmenlik mesleğine ilişkin tutum ve benlik saygılarının incelenmesi. (Yüksek Lisans Tezi) <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- Açışlı, S. ve Kolomuç, A.** (2012). Sınıf retmeni adaylarının retmenlik mesleğine yönelik tutumlarının incelenmesi. *Eğitim ve ğretim Araştırmaları Dergisi*, 1(2), 266-271.
- Açıkgöz, .K.** (1998). Etkili ğrenme ve ğretme. İzmir: Kanyılmaz Matbaası
- Akdağ, I. and Walter, J.** (2005). Öğretmen adaylarının mesleki yeterlilik duygusu. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi* 3, 4, 127-131.
- Akdağ, M.** (2004). Bilgisayar ve ğretim teknolojileri retmeni adaylarının demografik özellikleri ve retmenlik mesleğine ilişkin tutumları. 13. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı, İnönü Üniversitesi, Malatya.
- Akkaya, N.** (2009). Öğretmen adaylarının retmenlik mesleğine yönelik tutumlarının bazı değişkenlere göre incelenmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25, 35-42.
- Akkoyunlu, B. ve Orhan, F.** (2003). Bilgisayar ve ğretim teknolojileri eğitimi bölümü ğrencilerinin bilgisayar kullanma öz-yeterlik inancı ile demografik özellikleri arasındaki ilişki. *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 2, 3. ISSN: 1303-6521
- Aksoy, M. E.** (2010). Öğretmen Adaylarının ğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumları. Gaziosmanpaşa niversitesi rneği. *Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 2, 197-212.
- Alabay, E.** (2006). "İlköğretim Okulöncesi ğretmen Adaylarının Fen ile İlgili z Yeterlik İnanç Düzeylerinin İncelenmesi". *Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(1), 98-110.
- Alemdağ, C., nc, E. ve Yılmaz, A. K.** (2012). Beden eğitimi retmen adaylarının akademik motivasyonları ve öz-yeterlikleri. 12. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi, 12-14 Aralık 2012, Denizli,Türkiye, Poster Sunum İçerisinde (P005). Ankara: Spor Bilimleri Derneği.
- Altuntaş, E. A.** (2016) Beden Eğitimi retmeni Adaylarının ğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumları İle z Yeterlikleri Arasındaki İlişki. *International Journal of Contemporary Educational Studies (IntJCES)*, 2(2): 196-215
- Allen, N.J., Meyer, J.P.** (1996). "Affective, Continuance and Normative Commitment to the Organization: An Examination of Constuct Validity, Journal of Vocational Behavior".Vol:49,4. <https://doi.org/10.1006/jvbe.1996.0043>
- Anderson, L. W.** (1991), "Tutumların llmesi", (ev. Nükhet ıkırık), *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 24,(1), 241-250.
- Arslaner, F.** (2001). Yöneticilerde z Yeterlilik Algılaması ve Sağlık Yöneticilerinde Bir Araştırma. (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>

- Aşkar, P., Umar, A.** (2001). "İlköğretim Matematik Öğretmenliği Öğrencilerinin Bilgisayarla İlgili Öz-Yeterlik Algısı". *Ankara: Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21, 1-8.
- Atalay, C.** (2005). Öğretmen Liselerindeki Öğrencilerin Kişilik Özellikleri ve Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları Arasındaki İlişkiler. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- Aydın, A. ve Tekneci, E.** (2013). Zihin engelliler öğretmenliği öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları ile kaygı düzeyleri. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 3(2), 01-12.
- Aydın, R. ve Sağlam, G.** (2012). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının belirlenmesi. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Örneği. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 10(2), 257-294.
- Aydın, O.** (2000). Davranış Bilimlerine Giriş. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları No: 1027.332.
- Aysu, B.** (2007). Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Karşı Tutumlarının İncelenmesi. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- Balyan M.** (2009). İlköğretim 2. Kademe ve Ortaöğretim Kurumlarındaki Öğrencilerin Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutumları, Sosyal Beceri ve Öz Yeterlik Düzeylerinin Karşılaştırılması. <http://acikerisim.ege.edu.tr:8081/jspui/handle/11454/4412>
- Bandura, A.** (1977). "Self-efficacy: Toward a Unifying Theory of Behavioral Change". *Psychological*. 84, 191-215. <http://dx.doi.org/10.1037/0033-295X.84.2.191>
- Bandura, A.** (1986). *Social Foundations of Thought and Action: A Social Cognitive Theory*. Englewood Cliffs. New Jersey: Prentice Hall, Inc. OCLC: 12080269
- Bandura, A.** (1994). *Self-Efficacy*. New York: Academic Press. In V.S. Ramachaudran.
- Bandura, A.** (1994). *Self-efficacy*. In V. S. Ramachaudran (Ed.), *Encyclopedia of human behavior* (Vol. 4, pp. 71-81). New York: Academic Press. (Reprinted in H. Friedman [Ed.],
- Bandura, A.** (1995). "Exercise Of Personal And Collective Efficacy In Changing Societies", In A.Bandura(Ed.), *Self-Efficacy In Changing Societies*. New York: Cambridge University Press.
- Barwal, S. K.** (2011). Attitude of secondary school teachers towards their teaching profession. *International Journal of Education and Allied Sciences*, 3(1), 63-68.
- Başaran, İ. E.** (1978). "Eğitim Psikolojisi". Ankara: Bilim Matbaası.
- Başoğlu, B.** (1996). "Ankara İli Devlet Liselerinde Görev Yapan Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Mesleki Sorunları Üzerine Bir Araştırma" <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- Baştuğ, G., Kuru, E.** (2009). "Bayan Sporcuların Bedenlerini Algılama Düzeyleri ve Cinsiyet Rollerini Üzerine Bir Araştırma", *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29(2), 533-555.
- Baykara Pehlivan, K.** (2008). Sınıf öğretmeni adaylarının sosyo-kültürel özellikleri ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları üzerine bir çalışma. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(2), 151-168.
- Bayrak, C.** (1999). Modern eğitimde öğretmen profili. *Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(1-2), 9-16.

- Bilgen, N.** (1994). Çağdaş ve demokratik eğitim: Ders geçme ve kredi uygulaması. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
- Bilgin, O.** (1996). "Temel Beden Eğitimi ve Spor Araştırmaları". İzmir: Medikal Yayınları.
- Biricik, Y.S.** (2015). Beden Eğitimi Ve Spor Bölümlerinde Öğrenim Gören Öğrencilerin Akademik Öz Yeterliklerinin İncelenmesi" Yüksek Lisans Tezi, <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- Bodur, M.** (2006). Eğitim Fakültesi Programlarının Farklı Lise Çıkışlı Öğrencilerin Öğretmenlik tutumlarına Etkisi. (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- Bong, M.** (2004). "Academic Motivation in Self Efficacy, Task Value, Achievement Goal Orientations, and Attributional Belief". *Journal of Educational Research*, 97(6), 287-297. <https://doi.org/10.3200/JOER.97.6.287-298>
- Bouffard-Bouchard, T., Parent, S., Parivee, S.** (1991). "Influence of Self-Efficacy on Self-Regulation and Performance Among Junior and Senior High-School age Students". *International Journal of Behavioral Development*, 14, 153-164.
- Bozdoğan, A. E., Aydın, D. Ve Yıldırım, K.** (2007). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(2), 83-97.
- Bozkırlı, K. Ç. and Er, O.** (2011). The examination of Turkish / Turkish language and literature teacher candidates' attitudes toward teacher profession according to various variables. (Kaskas University Sample). *Turkish Studies*, 6(4), 457-466.
- Bozkurt, M.T.** (2013). Beden Eğitimi Öğretmeni Adaylarının Öğretmenlik Öz Yeterliliklerinin İncelenmesi. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi) Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Ana Bilim Dalı, Ankara.
- Bulut, D.** (2011). Müzik öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 31(3), 651-674.
- Bulut, İ.** (2009). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumlarının değerlendirilmesi. Dicle ve Fırat Üniversitesi Örneği. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14, 13-24.
- Bümen, N.** (2009). İlk ve ortaöğretim öğretmenlerinin öğretmen öz-yeterlik düzeylerinin incelenmesi: İzmir İli Örneği. 18. Eğitim Bilimleri Kurultayı, İzmir.
- Büyükdöven, S.** (1987). "Eğitim Felsefesi". Ankara: Yargıcıoğlu Matbaası.
- Büyükkaragöz S. & Muştalı, M. & Yılmaz, H. Ve Pilten, Ö.** (1998). Öğretmenlik Mesleğine Giriş, Konya: Mikro Yayınları.
- Camadan, F. ve Duysak, A.** (2010). Farklı programlardaki öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının çeşitli değişkenler açısından karşılaştırılması: Rize Üniversitesi Örneği. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20, 30-42.
- Charles, A.** (1983). "Foundation of Physical Education and Sport", London, pp.13.
- Chemers, M., Hu, L., Garcia, B.** (2001). "Academic self-efficacy and first year college student performance and adjustment". *Journal Of Educational Psychology*, 93(1), 55-64. DOI: 10.1037//0022-0663.93.1.55
- Cihan, B.B.** (2011). "Farklı İllerde Çalışan İlköğretim Okullarında Görevli Beden Eğitimi Öğretmenlerinin, Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin İncelenmesi Ve

Karşılaştırılması’’ Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi.
<https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>

- Coşkun, M. K.** (2011). Din Kültürü öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları. İlahiyat-Eğitim DKAB karşılaştırması. *EKEV Akademi Dergisi*, 15(48), 269-279.
- Çalgın, E. R.** (2003). “Niğde İlinde Görev Yapmakta Olan Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Mevcut Durumlarının Değerlendirilmesi ve Mesleki Sorunlarının Tespiti”. Yüksek Lisans Tezi. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- Çakır Ö, Erkuş A, ve Kılıç, F.** (2004) Öğretmenlik Meslek Bilgisi Programının Çeşitli Değişkenler Açısından Değerlendirilmesi. Mersin: Mersin Üniversitesi Yayınları. 22-147.
- Çakır, Ö.** (2005) Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi İngilizce Öğretmenliği Lisans Programı (İÖLP) ve Eğitim Fakülteleri İngilizce Öğretmenliği Lisans Programı Öğrencilerinin Mesleğe Yönelik Tutumları ve Mesleki Yeterlik Algıları. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9 (6), 27-42.
- Çapa, Y. Ve Çil, N.** (2008) Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının farklı değişkenler açısından incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18, 69-73.
- Çapri, B. ve Çelikkaleli, Ö.** (2008). Öğretmen adaylarının öğretmenliğe ilişkin tutum ve mesleki yeterlik inançlarının cinsiyet, program ve fakültelerine göre incelenmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(15), 33-53.
- Çetin, Ş.** (2003). Anadolu öğretmen lisesi ve düz (genel) lise çıkışlı eğitim fakültesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının karşılaştırılması. Doktora Tezi. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- Çelikkaya, H.** (1996). Eğitim Sosyolojisi, İstanbul: Alfa Basın Yayın Dağıtım.
- Çetin, B.** (2008). “Marmara Üniversitesi Sınıf Öğretmeni Adaylarının Bilgisayarla İlgili Öz Yeterlik Algılarının İncelenmesi,” *D.Ü. Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11, 101-114.
- Çetinkaya, R.** (2007). Türkçe öğretmeni adayların yeterlik algıları ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları. Yüksek Lisans Tezi, <http://acikerisim.selcuk.edu.tr:8080/xmlui/handle/123456789/9364>
- Çiçek-Sağlam, A.** (2008). Müzik öğretmenliği bölümü öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(1), 59-69.
- Dabat, Z.** (2010). The relation between the (class teacher) students' attitudes towards teaching profession and the level of teaching competency with reference to various variables. *Journal of Education and Sociology*, 4, 41-46. <https://www.zuj.edu.jo/wp-content/staff-research/art/dr.zakria/9.pdf>
- Dağ, E.** (2010). Sınıf öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları ile öğretmenlik mesleğini tercih etmelerinde etkili olan faktörler arasındaki ilişki. İzmir İli Örneği. Yüksek Lisans Tezi. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- Demirci, H.** (2006). Ticaret Meslek ve Anadolu Ticaret Meslek Liseleri Bilgisayar Programcılığı Bölümü Öğrencilerinin İnternete Yönelik Tutumları ile İnternet Ağ Sistemleri Dersindeki Akademik Başarıları Arasındaki İlişki. (Yüksek

Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>

- Demirhan, G.** (1998). Spor Okulları Öğretmen Davranışları Gözlemleme Ölçeği. *Hacettepe Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 1, s. 4-17
- Demirtaş, H., Cömert, M. ve Özer N.** (2011). Öğretmen Adaylarının Özyeterlik İnançları ve Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumları, *Eğitim ve Bilim*, Cilt 36, Sayı 159, Malatya.
- Derman, A.** (2007). Kimya öğretmeni adaylarının öz yeterlik algıları ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları. Doktora Tezi. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- Dever, A.** (2010). Spor Sosyolojisi. İstanbul: Başlık Yayınları.
- D.P.T. Devlet Planlama Teşkilatı.** (1983). “Beşinci Beş Yıllık Kalkınma Planı”.S.Ö.İ.K. Raporu. Ankara.
- Doğan, T. ve Çoban, A. E.** (2009). Eğitim fakültesi öğrencilerinin mesleğe yönelik tutumları ile kaygı düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Eğitim ve Bilim*, 34,(153), 158-168.
- Duman, B.A.** (2007). Lise öğrencilerinin İngilizceye yönelik öz yeterlik algı puanlarının cinsiyete, alanlara ve farklı düzeylere göre İngilizce başarısını yordama gücü. (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- Durdukoça Ş. F.** (Haziran 2010). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Akademik Öz Yeterlik Algılarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi, *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Dergisi*, 10(1)10.
- Durmuşoğlu, M. C., Yanık, C. Ve Akkoyunlu, B.** (2009). Türk ve Azeri öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 36, 76-86.
- Eccles, J. S., Wigfield, A.** (1995). In The Mind Of The Actor: The Structure Of Adolescents' Achievement Task Values And Expectancy-Related Beliefs. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 21, 215-225.
- Eggen, P., Kauchak, D.** (1999). Educational Psychology. New Jersey: Printice-Hall.
- Eisenberger, J., Conti-D'antonio, M., Bertarndo, R.** (2005). Self Efficacy: Raising the Bar for All Students. ABD: Eye on Education.
- Ekici, G.** (2012). “Akademik Öz Yeterlilik Ölçeği: Türkçe Uyarlama, Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması”, *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 43, 174-185.
- Er, K. O. ve Gürkan, U.** (2011). Öğretmen adaylarının öz-yeterlilik algıları ve kopya çekmeye ilişkin tutumları arasındaki ilişki. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 14(26), 1-18.
- Erdoğan, İ.** (1999). İşletmelerde Davranış. (10. Baskı), İstanbul: Evrim Basımevi.
- Erişen, Y., Çeliköz, N.** (2003). Öğretmen adaylarının genel öğretmenlik davranışları açısından kendilerine yönelik yeterlik algıları. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 1(4), 427-439.
- Erkal, M.** (1982). “Sosyolojik Açından Spor”. İstanbul: Filiz Yayınları.
- Ertuğrul, H.** (2000). Öğretmenin Başarı Kılavuzu, İstanbul: Nesil Yayınları.
- Eskicumah, A.** (2002). Öğretmenlik Mesleğine Giriş, Ankara: Pegem Yayıncılık.

- Eş, Ü.** (2010). Sınıf öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumlarının ve öğretmenlik mesleğini tercih etme nedenlerinin incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- Fişek, K.** (1985). "100 Soruda Türkiye Spor Tarihi". İstanbul: Gerçek Yayınevi.
- Gerek, R.** (2006). Düziçi Anadolu Öğretmen Lisesi Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları.(Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- Gezgin, M. Amman, F.** (1993). "Temel Eğitimde Yararlılık Açısından Spor Olgusu". Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor II. Ulusal Sempozyumu. (16-18 Aralık.1993) Celal Bayar Üniversitesi. Manisa.
- Greenstein, B.** (2000). Students' Perception of the Racial Climate on Campus and in the Classroom and the Relationship With Academic Self-Efficacy and Academic and Intellectual Development. (Doktora Tezi). Maryland: University of Maryland.
- Gore, P.A.** (2006). "Academic self-efficacy as a Predictor of College Outcomes: Two Incremental Validity Studies". *Journal of Career Assessment*, 14, 92-115. <https://doi.org/10.1177/1069072705281367>
- Gökçe, F. ve Sezer, G. Ö.** (2012). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları. *Uludağ Üniversitesi Örneği. Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25(1), 1-23.
- Güdek, B.** (2007). Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 1.ve 4. Sınıf Öğrencilerinin Müzik Öğretmenliği Mesleğine Yönelik Tutumlarının Öğrenciye Ait Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi. (Doktora Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- Hacıoğlu, F. ve Alkan, C.** (1997). Öğretmenlik uygulamaları. Ankara: Alkım Yayınevi.
- Hacıömeroğlu, G. ve Şahin Taşkın, Ç.** (2010). Fen bilgisi öğretmenliği ve ortaöğretim fen ve matematik alanları eğitimi bölümü öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları. *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(1), 77-90.
- Hesapçioğlu, M.** (1988). Öğretim ilke ve yöntemleri. Eğitim programları ve öğretim. İstanbul: Beta Basın Yayın Dağıtım.
- Hussain, S., Ali, R., Khan, M. S., Ramzan, M. and Qadeer, M. Z.** (2011). Attitude of secondary school teachers towards teaching profession. *International Journal of Academic Research*, 3(1), 985-990.
- Işık, İ.** (2001). ÖzYeterlilik İnancı Yönetici Rollerini Açısından Bir İnceleme. (Doktora Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- İçli, G.** (2005). Sosyolojiye Giriş. Ankara: Anı Yayıncılık.
- İkizler, C.** (1993). "Sporda Başarının Psikolojisi". İstanbul: Alfa Basın-Yayıncılık.
- İlter, İ. ve Köksalan, B.** (2011). Sınıf öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 21(1), 113-128.
- İnceoğlu, M.**(2000). Tutum, Algı ve İletişim, Ankara: İmaj Yayınevi.
- Jaiswal, P. N.** (2013). A study of relationship among teaching efficiency, attitude towards teaching profession and academic achievement of B.Ed. students. *Indian Streams Research Journal*, 3(3), 1-3. ISSN 2222-288X
- Kabadayı, M., Bostancı, Ö., Atan, T., Yazıcı, M. ve Evli, F.** (2011). Eğitim fakülteleri ile beden eğitimi ve spor yükseköğretimlerinde okuyan öğretmen adaylarının

öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumların incelenmesi. *Türkiye Kickboks Federasyonu Spor Bilimleri Dergisi*, 4(2).

- Kafkas, M.E., Aak, M., oban, B., Karademir, T.** (2010). Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Öz-Yeterlik Algıları ile Mesleki Kaygıları Arasındaki İlişki. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(2), 93-111.
- Karakuş, İ.** (2003). Farklı Kaynaklardan Gelen Sınıf Öğretmenlerinin Mesleki Yeterlikleri Gerçekleştirme Düzeyleri (Kayseri Örneği). (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- Karasar, N.** (2012). Bilimsel araştırma yöntemi. Ankara: 24. Baskı. Nobel Akademik Yayıncılık.
- Kartal, T. ve Afacan, Ö.** (2012). Pedagojik formasyon eğitimi alan öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumlarının incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(24), 76-96.
- Kaya, K.** (2004). Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları. Yüksek Lisans Tezi. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- Kayserili T.** (2009). "Okul Öncesi Öğretmenleri ve Öğretmen Adaylarının Duygusal Zekâları ile Okul Öncesi Öğretmenliğine İlişkin Tutumlarının İncelenmesi" Yüksek Lisans Tezi, <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- Kılıç, S.K.** (2014). Beden Eğitimi Öğretmeni Adaylarının Bilişötesi Öğrenme Stratejileri, Akademik Öz-Yeterlikleri Ve Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları, Yüksek Lisans Tezi, <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- Kılıç, D. ve Bektaş, F.** (2008). Sınıf öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının değerlendirilmesi. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18, 15-25.
- Kıncal, Y.R.** (2001). Öğretmenlik Mesleğine Giriş, Erzurum: Eset Ofset.
- Koparan, Ş., Öztürk, F. ve Haşıl Korkmaz, N.** (2011). Beden eğitimi öğretmenlerinin öz-yeterlik ve beden eğitimi yeterliklerinin incelenmesi, *Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi 2011 Özel Sayısı*, 52-61.
- Korkmaz, İ.** (2002). Gelişim ve Öğrenme Psikolojisi. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Korkmaz, G.** (2009). İlköğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin okul yaşam kalitesini algılama düzeyleri ve mesleki tutumlarının incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- Korkmaz, Ö. ve Usta, E.** (2010). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine karşı tutumları ile algıladıkları etkileşim-izlenme kaygıları ve problem çözme becerileri arasındaki ilişki. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3, 1-22.
- Küçük Kılıç, S. ve Öncü, E.** (2013). Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin bilişötesi öğrenme stratejileri ve akademik öz-yeterlikleri. 6. Ulusal Spor Bilimleri Öğrenci Kongresi, Sözel Bildiri.
- Linnenbrink, E. A., Pintrich, P. R.** (2003). "The role of Self-Efficacy Beliefs in Student Engagement and Learning". *Reading And Writing Quarterly*, 19(2), 119- 137. <http://dx.doi.org/10.1080/10573560308223>.
- Mcgee, G.W., Ford, R.C.** (1987). "Two Dimensions of Organizational Commitment: Reexamination of the Affective and Continuance Commitment Scales, *Journal Of Applied Psychology*, 72, 638. DOI: 10.1037 /0021-9010.72.4.638

- Meyer, J.P., Allen, N.J.** (1997). A Three-Component Conceptualization of Organizational Commitment, *Human Resources Management Review*, 1, 11. [https://doi.org/10.1016/1053-4822\(91\)90011-Z](https://doi.org/10.1016/1053-4822(91)90011-Z)
- Millburg, S.N.** (2009). The Effects of Environmental Risk Factors On At-Risk Urban High School Students' Academic Self-Efficacy. (Doktora Tezi). Ohio: University of Cincinnati. https://etd.ohiolink.edu/pg_10?0::NO:10:P10_ETD_SUBID:82853
- Mirzeoğlu, D., Akdağ, I., Boşnak, M.** (2007). Beden eğitimi öğretmenlerinin, öğretmen adaylarının, beden eğitimi ve spor yükseköğretiminde görev yapan öğretim elemanlarının mesleki yeterlik duygusunun karşılaştırılması. *Hacettepe Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 18, 109-125.
- Morgan, T. C.** (1993). Psikolojiye Giriş. (Çeviri: Orhan Aydın, İffet Dinç), Hacettepe Üniversitesi Ankara: Psikoloji Bölümü Yayınları.
- Morgil İ, Seçken N, Yücel A.S.** (2004). Kimya Öğretmen Adaylarının Öz-Yeterlik İnançlarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi, *BAÜ Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 6, 1, 62-72.
- Murat, M., Ünişen, A. Ve Kanadlı, S.** (2010). Eğitim fakültesine yeni başlayan öğrencilerin öğretmenlik mesleğini algılayışları ve öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(33), 226-244.
- Oğuz, A.** (2012). Academic self-efficacy beliefs of prospective primary school teacher. *Anadolu Journal of Educational Sciences*, 2(2), 15-28.
- Oğuz, T. ve Topkaya, N.** (2008). Ortaöğretim alan öğretmenliği öğrencilerinin öğretmenlik özyeterlik inançları ile öğretmenliğe ilişkin tutumları. *Akademik Bakış*, 14.
- Özata, H.** (2007). Öğretmenlerin Öz-Yeterlik Algılarının Ve Örgütsel Yenileşmeye İlişkin Görüşlerinin Araştırılması. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- Özdemir, M.S.** (2008). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Öğretim Sürecine İlişkin Öz-Yeterlik İnançlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 54,277-306. <http://www.kuey.net/index.php/kuey/article/view/301>
- Özder, H., Konedraı, G. Ve Zeki, C. P.** (2010). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 16(2), 253-275.
- Özkan, H.** (1999). Türkiye de Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Yetiştirmek İçin Bir Model. Doktora Tezi. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- Özsüer, S., İnal, G., Uyanık, Ö. ve Ergün, M.** (2011). Afyon Kocatepe Üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin akademik öz-yeterlik inanç düzeylerinin incelenmesi. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 13(2), 113-125.
- Özyar, A.** (2001). "Türkiye'de Öğretmen Yetiştirme Politikaları", *Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi*, 2 (21), 21-25.
- Pajares, F., Miller, M.D.** (1997). "Mathematics self-efficacy and mathematical problem solving: implications of using different forms". *Journal Of Experimental Education*, 65. <https://doi.org/10.1080/00220973.1997.9943455>
- Pehlivan, Z.** (2010). Beden eğitimi öğretmen adaylarının fiziksel benlik algıları ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının analizi. *Eğitim ve Bilim*, 35(156), 126-141.

- Pektaş, M. ve Kamer, S. T.** (2011). Fen bilgisi öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 9(4), 829-850.
- Pulur, A., Tamer, K.** (2001). *Beden Eğitimi ve Sporda Öğretim Yöntemleri* Ankara: Kozan Ofset Matbaa.
- Rao, K. S.** (2012). Study of the attitudes of secondary school teachers towards teaching profession. *Golden Research Thoughts*, 2(3), 1-5. ISSN:-2231-5063
- Sağlam, Ç.A.**(2008). Müzik Öğretmenliği Bölümü Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi*. 5(1), 59-69.
- Sandıkçı, M. ve Öncü, E.** (2013). Beden eğitimi ile diğer alanlardaki öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin yeterlik algıları ve tutumlarının belirlenmesi ve karşılaştırılması. *Pamukkale Spor Bilimleri Dergisi*, 4(1), 135-151.
- Saracaloğlu, A. S.** (1992). Beden eğitimi öğretmeni adaylarının mesleğe yönelik tutumları. *Spor Bilimleri Dergisi*. 3(1), 10-26.
- Seçkin, A.** (2011). Beden Eğitimi Ve Spor Öğretmeni Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Öz-Yeterlik İnançlarının İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- Semerci N., Semerci Ç.** (2004). Türkiye’de öğretmenlik tutumları. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 14(1):137-146.
- Senemoğlu, N.** (2004), *Gelişim Öğrenme ve Öğretim* (10.Baskı). Ankara: Gazi Kitabevi.
- Serin, O., Serin, U., Saracaloğlu, A. S. ve Kesercioğlu, T.** (2004). Fen grubu öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutumlarının karşılaştırılması. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 19, 121-136.
- Sıvacı S.** (2003). Sınıf Öğretmenliği Son Sınıf Öğrencilerinin Matematik Alan Ve Meslek Bilgisi Yeterlilikleri İle Derse Yönelik Tutumları. Yayınlanmış Doktora Tezi. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- Schunk, D. H.** (1991). Self-Efficacy and Academic Motivation. *Educational Psychologist*, 26, 207–231.
- Schunk, D. H.** (1995). Self-Efficacy and Education and Instruction. J. E. Maddux (ed). *Self-efficacy, Adaptation, And Adjustment: Theory, Research, And Application*. New York: Plenum Press.
- Shaughnessy, M.F., Scott, P.C.** (1986). Psychological Problems of Children With Learning Difficulties. To The Educational Resources Information Center, 86, 18.
- Sirois, F.** (2004). Procrastination and intentions to perform health behaviors: The role of self-efficacy and the consideration of future consequences. *Personality and Individual Differences*. 37, 115–128.
- Sözer, E.** (1996). Üniversitelerde öğrenim gören öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları. *Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(2), 7-21.
- Sünbül, A. M.** (2001). Bir meslek olarak öğretmenlik. Ö. Demirel, Z. Kaya (Ed.), *Öğretmenlik Mesleğine Giriş*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Şen, B.** (2006). Sınıf öğretmeni adaylarının öğretmenlik tutumları ile öğrenme ve ders çalışma stratejileri arasındaki ilişki. Yüksek Lisans Tezi. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- Tanel, R., Kaya Şengören, S. ve Tanel, Z.** (2007). Fizik öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumlarının farklı değişkenler açısından incelenmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(22),1-9.

- Tekerci, H.** (2008). Farklı okul öncesi eğitim kurumlarında çalışan öğretmenlerin mesleki doyularının ve tutumlarının incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- Tekerek, M. ve Polat, S.** (2011). Preservice teachers attitudes towards teaching profession. 5th International Computer & Instructional Technologies Symposium, Fırat University, Elazığ.
- Terzi, A. R. ve Tezci, E.** (2007). Necatibey Eğitim Fakültesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 52, 593-614.
- Tezcan, M.** (1987). “Boş Zamanlar Sosyolojisi”, Ankara: Doğan Yayınları.
- Tezcan, M.** (1991). Eğitim sosyolojisi. Ankara: Yargıçoğlu Matbaası.
- Thomas, S. Coral, L. A.** (1982). “Negligence and the Physical Education Teacher, Legal Procedures and Guideliens.” *Physical Educator*, 39(4),201–204.
- Turan, E. ve Güdek, B.** (2008). “Müzik Öğretmenliği Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeğinin Geliştirilmesi”, *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6(1),35
- Uğurlu, C. T. ve Polat, S.** (2011). Sınıf öğretmenliği öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları. *Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 35(1), 68-74.
- Ünlü, H.** (2008). Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Yeterlikleri Ve Sınıf Yönetimi Davranışları. (Doktora Tezi) <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- Ünver, G., Bümen, N.T. ve Başbay, M.** (2008). Ege Üniversitesi’nde yürütülmekte olan Ortaöğretim alan öğretmenliği tezsiz yüksek lisans öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları: boylamsal bir çalışma. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 59, 345-366.
- Tamer, K. ve Pulur, A.** (2001). Beden eğitimi ve sporda öğretim yöntemleri. Ankara: Ada Matbaacılık.
- Varış, F.** (1987). “Eğitimde Program Geliştirme”. Ankara: Alkım Yayınları
- Varol, B.** (2007). Beden Eğitimi Ve Spor Bölümü Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Öz Yeterlilikleri, Niğde Örneği. <https://www.ulusaltezmerkezi.net/beden-egitimi-ve-spor-ogretmenligi-bolumu-ogrencilerinin-ogretmenlik-meslegine-iliskin-oz-yeterlilikleri-nigde-universitesi-ornegi/>
- Vrugt, A.J., Langereis, M.P., Hoogstraten, J.** (1997). "Academic Self-Efficacy and Malleability of Relevant Capabilities as Predictors of Exam Performance". *Journal of Experimental Education*, 66(1), 61-72. <https://doi.org/10.1080/00220979709601395>
- Woolfolk, A.E., Hoy, H.W.** (1993). "Prospective teachers' sense of efficacy and beliefs about control". *Journal of Education Psychology*, 82(1), 91-92.
- Yalız, D.** (2010). Anadolu Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının karşılaştırılması. *Celal Bayar Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 5(1), 7-14.
- Yavuzer, H.** (1997). Çocuk psikolojisi. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Yıldırım, F., İlhan, İ.Ö.Ğ.** (2010). “Genel Öz Yeterlilik Ölçeği Türkçe Formunun Geçerlilik ve Güvenilirlik Çalışması,” *Türk Psikiyatri Dergisi*, 4(21), 301-308.
- Yılmaz, G & Yılmaz B. ve Türk N.** (2010). “Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Mesleklerine İlişkin Öz Yeterlilik Düzeylerinin İncelenmesi (Nevşehir İli

Örneği), " *Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dergisi*, 12(2), 85-90.

Zimmerman B.J. (2005) *Self-Efficacy And Educational Developmant İn A Bandura(ED) Self-Efficacy İn Changing Societies*, 201-233. Newyork: Cambridge University Press ISBN 978-0-521-58696-2 paperback

EKLER

EK 1: ETİK KURUL ONAYI

T.C.
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
KLİNİK ARAŞTIRMALAR ETİK KURULU

Sayı: B.30.2.ODM.0.20.08/1295-1337

29 .12.2017

Sayın Yrd. Doç. Dr. Abdullah GÜLLÜ

Etik Kurulumuza sunmuş olduğunuz **Beden Eğitimi ve Spor Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları ve Akademik Öz Yeterlilik Düzeylerinin İncelenmesi (Orta Karadeniz Bölgesi Örneği)** başlıklı OMÜ KAİK 2017/436 Karar nolu Anket Çalışması nitelikli araştırma projeniz amaç, gerekçe, yaklaşım ve yöntemle ilgili açıklamaları açısından Klinik Araştırmalar Etik Kurulu yönergesine göre incelenmiş ve etik açıdan bir sakınca olmadığına, çalışmanın süresi 6 ayı geçerse 6 aylık bildirimlerinin yapılmasına, çalışma tamamlandıktan sonra sonucunun tarafımıza en geç üç(3) ay içerisinde bildirilmesine 14.12.2017 tarihli Etik kurulumuzda oy birliği ile karar verilmiştir.

Bilgilerinize arz/rica ederim.

Prof.Dr.Dursun AYÇÜN
Klinik Araştırmalar Etik Kurulu Başkanı

EK 2: GÖNÜLLÜ OLUR FORMU

 <p>T.C. Sağlık Bakanlığı Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu</p>	ASGARİ BİLGİLENDİRİLMİŞ GÖNÜLLÜ OLUR FORMU ÖRNEĞİ	Doküman Adı:
		Yayın Tarihi:
		Sayfa No:
		Onaylayan: Daire Başkanı

Bu katıldığınız çalışma bilimsel bir araştırma olup, araştırmanın adı; “*Beden Eğitimi Ve Spor Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları Ve Akademik Öz Yeterlilik Düzeylerinin İncelenmesi*” dir. Araştırmanın amacı; “*Beden Eğitimi Ve Spor Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları Ve Akademik Öz Yeterlilik Düzeylerinin İncelenmesi* nin belirlenmesidir.

Bu araştırmada size bazı ölçekler uygulanacaktır.

Bunlar:

- * Gönüllü araştırma protokolünde Kişisel Bilgi Formu
- * Akademik Öz Yeterlilik Ölçeği;
- * Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği

Bu araştırma ile ilgili olarak ders dışı zamanlarda ve sizin isteğiniz doğrultusunda tamamen gönüllülük esasına göre katılım gösterebilirsiniz. Kişisel bilgilerin sorumluluğu size aittir. Başka herhangi bir yasal sorumluluğunuz veya zorunluluk bulunmamaktadır.

Bu araştırmada sizin için hiçbir tehlikesi ve rahatsızlık veren sonuçları olmayan bazı basit uygulamalar yapılacaktır. Araştırma esnasında ortaya çıkan masraflar tamamen destekleyici ve sorumlu araştırmacı Tuncay DUMAN tarafından karşılanacaktır. Araştırma sırasında sizi ilgilendirebilecek herhangi bir gelişme olduğunda, bu durum size veya yasal temsilcinize derhal bildirilecektir.

Araştırma hakkında ek bilgiler almak için ya da çalışma ile ilgili herhangi bir sorun ya da istenmeyen sonuçları bildirmek için günün 24 saatinde 0544 3121206 nolu telefonlardan Tuncay DUMAN'a ulaşabilirsiniz.

Bu araştırmada yer almak tamamen sizin isteğinize bağlıdır. Araştırmada yer almayı reddedebilirsiniz ya da herhangi bir aşamada araştırmadan ayrılabilirsiniz; bu durum herhangi bir cezaya ya da sizin yararlarınıza engeller duruma yol açmayacaktır. Araştırmacı bilginiz dâhilinde veya isteğiniz dışında, uygulanan uygulama şemasının gereklerini yerine getirmemeniz, çalışma programını aksatmanız vb. nedenlerle sizi araştırmadan çıkarabilir.

Araştırmanın sonuçları bilimsel amaçla kullanılacaktır; çalışmadan çekilmeniz ya da araştırmacı tarafından çıkartılmanız durumunda, sizle ilgili veriler de gerekirse bilimsel amaçla kullanılabilir. Size ait tüm kimlik bilgileriniz gizli tutulacaktır ve araştırma yayınlansa bile kimlik bilgileriniz verilmeyecektir, ancak araştırmanın izleyicileri, yoklama yapanlar, etik kurullar ve resmi makamlar gerektiğinde bilgilerinize ulaşabilir. Siz de istediğinizde kendinize ait bilgilere ulaşabilirsiniz.

Çalışmaya Katılma Onayı:

Yukarıda yer alan ve araştırmaya başlanmadan önce gönüllüye verilmesi gereken bilgileri okudum ve sözlü olarak dinledim. Aklıma gelen tüm soruları araştırmacıya sordum, yazılı ve sözlü olarak bana yapılan tüm açıklamaları ayrıntılarıyla anlamış bulunmaktayım. Çalışmaya katılmayı isteyip istemediğime karar vermem için bana yeterli zaman tanındı. Bu koşullar altında, bana ait bilgilerin gözden geçirilmesi, transfer edilmesi ve işlenmesi konusunda araştırma yürütücüsüne yetki veriyor ve söz konusu araştırmaya ilişkin bana yapılan katılım davetini hiçbir zorlama ve baskı olmaksızın kendi isteğim ile katıldığımı ve istediğim zaman gerekçeli veya gerekçesiz olarak araştırmadan ayrılabileceğimi biliyorum. Bundan dolayı söz konusu araştırmaya, hiçbir baskı ve zorlama olmaksızın kendi rızamla katılmayı kabul ediyorum.

Gönüllünün

Adı Soyadı :
Adresi :
Tel-Faks :
Tarih ve İmza :...../...../2018

Açıklamayı Yapan Araştırmacının

Adı Soyadı : Tuncay DUMAN
Adresi : Hitit Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor ABD
Tel-Faks : 0544 3121206
Tarih ve İmza :...../...../2018

Not: Bu formun imzalı bir kopyası gönüllüye verilecektir

EK 3 : G POWER ANALİZ SONUCU

[1] -- Monday, May 14, 2018 -- 23:47:30

t tests – Means: Difference between two independent means (two groups)

Analysis: A priori: Compute required sample size

Input:	Tail(s)	=	One
	Effect size d	=	0.3521663
	α err prob	=	0.05
	Power (1- β err prob)	=	0.95
	Allocation ratio N2/N1	=	1
Output:	Noncentrality parameter δ	=	3.3036127
	Critical t	=	1.6492189
	Df	=	350
	Sample size group 1	=	176
	Sample size group 2	=	176
	Total sample size	=	352
	Actual power	=	0.9507698

EK 4: KİŞİSEL BİLGİ FORMU

Değerli Beden Eğitim ve Spor Öğretmen Adayı,

Çalışma kapsamında yanıtlamanız istenen iki ölçek sizin öğretmenlik mesleği ile ilgili akademik öz yeterlik algınızı ve mesleğe yönelik tutumunuzu belirlemek amacıyla hazırlanmıştır. Burada belirteceğiniz görüşler yalnızca araştırma amacıyla kullanılacak ve sonuçlar tüm grubun yanıtları dikkate alınarak değerlendirilecektir. Bu çalışmada gerçek düşüncelerinizi belirtmeniz özel bir önem taşımaktadır. Hiçbir maddenin doğru veya yanlış yanıtı yoktur. Lütfen adınızı yazmayınız, bütün cümleleri okuyunuz ve her bir cümle için size en uygun olanı (X) ile işaretleyiniz. Çalışmaya sağladığımız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.

Tuncay DUMAN

Hitit Üniversitesi, Sosyal Bilimleri Enstitüsü,

Beden eğitim ve Spor Anabilim Dalı

tuncayduman@gmail.com

KİŞİSEL BİLGİ FORMU

1. Öğrenim görmekte olduğunuz üniversite:
.....

2. Cinsiyetiniz: K O, E O

3. Yaşınız: 18-21 ( ), 22-25( ), 26-28( ), 29+ ( )

4. Boy: 160-170 O, 171-180 O, 181-190 O, 191+ O

5. Kilo: 45-60 O, 61-70 O, 71-80 O, 81-90 O, 91+ O

6. Sınıf düzeyiniz: 3.Sınıf O, 4.sınıf O

7. Şu ana kadarki ders başarı ortalamanız: 0-25 O, 26-50 O, 51-75 O, 76-100 O

8. Spor branşınızın türü: Takım sporları O, Bireysel sporlar O

9. Anne-Babanızın eğitimi durumu:

Anne: İlkokul O, Ortaokul O, Lise O, Lisans O, Lisansüstü O, Diğer O

Baba: İlkokul O, Ortaokul O, Lise O, Lisans O, Lisansüstü O, Diğer O

10. Düzenli spor yapıyor musunuz? Evet O, Hayır O

11. Bölümünüzü isteyerek mi seçtiniz? Evet O, Hayır O

EK 5: AKADEMİK ÖZ-YETERLİLİK ÖLÇEĞİ

GÖRÜŞ VE İFADELER	OLDUKÇA FAZLA	FAZLA	KISMEN FAZLA	AZ	OLDUKÇA AZ
1. Ders sırasında düzenli notlar tutma					
2. Sınıf tartışmasına katılma					
3. Kalabalık bir sınıfta bir soruyu cevaplama					
4. Az öğrencinin olduğu bir sınıfta bir soruyu cevaplama					
5. Objektif testler çözme (çoktan seçmeli, doğru-yanlış, karşılaştırmalı vb.)					
6. Deneme soruları çözme					
7. Yüksek nitelikli bir dönem ödevi yazma					
8. Ders esnasında zor bir konuyu dikkatlice dinleme					
9. Bir başka öğrenciye ders verme					
10. Bir kavramı diğer bir öğrenciye anlatma					
11. Sınıfta anlamadığın bir kavramı öğretim elemanından tekrar anlatmasını isteme					
12. Birçok dersten çok iyi notlar alma					
13. İçeriği tamamen anlamak için yeterince çalışma					
14. Öğrenci derneğinde görev alma					
15. Ders dışı faaliyetlerde yer alma (spor, kulüpler vb.)					
16. Öğretim elemanlarının sana saygı duymasını sağlama					
17. Derslere düzenli olarak katılma					
18. Sıkıcı derslerde sürekli olarak derse katılma					
19. Bir öğretim elemanın derse dikkat ettiğinizi düşünmesini sağlama					
20. Metinde okuduğun fikirlerin çoğunu anlama					
21. Sınıfta sunulan fikirlerin çoğunu anlama					
22. Basit matematik hesaplarını kullanma					
23. Bilgisayar kullanma					
24. Matematik dersinde içeriğin çoğuna hakim olma					
25. Bir öğretim elemanını tanımak için onunla özel olarak konuşma					
26. Ders içeriğini diğer derslerin materyaliyle ilişkilendirme					
27. Sınıfta bir öğretim elemanının düşüncesini yargılama					
28. Ders içeriği laboratuvar-atölye dersinde uygulama					
29. Kütüphaneyi güzel kullanma					
30. Sınavlardan güzel notlar alma					
31. Dersleri yoğun bir şekilde işlemek yerine yayararak çalışma					
32. Metin kitaplarındaki zor parçaları anlama					
33. İlgilenmediğiniz bir dersin içeriğine hakim olma					

EK 6: ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNE İLİŞKİN TUTUM ÖLÇEĞİ

		Hiç katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen katılıyorum
1	Öğretmenlik bana zor geliyor					
2	Öğretmenlik zevkli bir meslektir					
3	Konuşmayı sevmediğim için öğretmenlik yapmayı istemem					
4	Öğretmenlikten nefret ederim					
5	Öğretmenlik yapmak hoşuma gider					
6	Öğretmenlik benim yapabileceğim en son meslektir					
7	Öğrencilerle uğraşmayı sevmiyorum					
8	Kendimi öğretmen olarak düşünemiyorum					
9	Öğretmenlik mesleğini seviyorum					
10	Öğretmenlik sıkıcı bir meslektir					
11	Öğretmek bence dünyanın en keyifli işidir					
12	Bir öğretmen olarak sınıfa gireceğim günü heyecanla bekliyorum					
13	Hiç kimseye öğretmen olmasını tavsiye etmem					
14	Öğretmen olmayı hiç istemiyorum					
15	Gelecekte çok iyi bir öğretmen olacağıma inanıyorum					
16	Her zaman öğretmen olmak istemişimdir					
17	Öğretmenlik yaparak mutlu olacağımı sanmıyorum					
18	Öğretmenlik yapmak bana mutluluk verir					
19	Öğretmenlik ideal bir meslektir					
20	Günlük yaşamımın içinde de bir şeyler öğretmekten keyif alırım					

EK 7: TEZ ORJİNALLİK RAPORU

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNE YÖNELİK TUTUMLARI VE AKADEMİK ÖZ YETERLİLİK DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

ORJİNALLİK RAPORU

% 19 BENZERLİK ENDEKSİ	% 13 İNTERNET KAYNAKLARI	% 8 YAYINLAR	% 8 ÖĞRENCİ ÖDEVLERİ
----------------------------------	---------------------------------------	------------------------	--------------------------------

BİRİNCİL KAYNAKLAR

1	acikerisim.sinop.edu.tr:8080 İnternet Kaynağı	% 4
2	www.turkishstudies.net İnternet Kaynağı	% 2
3	mersin.mitosweb.com İnternet Kaynağı	% 1
4	Submitted to Konya Necmettin Erbakan University Öğrenci Ödevi	% 1
5	Submitted to Gaziantep Aniversitesi Öğrenci Ödevi	% 1
6	acikerisim.selcuk.edu.tr:8080 İnternet Kaynağı	% 1
7	Submitted to TechKnowledge Turkey Öğrenci Ödevi	% 1
8	KILIÇ KÜÇÜK, Sonnur, CİHAN, Hamit and	

EK 8: İZİN YAZILARI

EK 8.1: AMASYA ÜNİVERSİTESİ

Evrak Tarih ve Sayısı: 14/08/2017-E.5025

T.C.
AMASYA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

Sayı : 47526769-302.08.01-
Konu : Anket Çalışması

HİTİT ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

İlgi: 04/07/2017 tarih ve 75101170-302.08.01-E.37009 sayılı yazımız.

Üniversiteniz Sosyal Bilimler Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Programı 150165009 numaralı öğrencisi Tuncay DUMAN'ın, Üniversitemiz Eğitim Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümünde okumakta olan öğrencilere anket uygulama isteği ile ilgili Eğitim Fakültesi Dekanlığı'nın ilgi yazısı ekte gönderilmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

e-İmzalıdır
Prof.Dr. Kemal POLAT
Rektör V.

Ek:Eğitim Fakültesi Dekanlığı'nın ilgi yazısı (1 sayfa)

EK 8.2: ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ

T.C.
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
Rektörlük

Sayı : 49933177-044[117]-E.17858
Konu : Tuncay DUMAN'ın Anket Uygulama
İzni

24/07/2017

HİTİT ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

İlgi : 04/07/2017 tarihli ve 45769962-E.37009 sayılı yazınız.

İgide kayıtlı yazınızda belirtilen Üniversiteniz Sosyal Bilimler Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı yüksek lisans programı öğrencisi Tuncay DUMAN'ın "Beden Eğitimi Öğretmeni Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları ve Akademik Öz Yeterlik Düzeylerinin İncelenmesi" konulu tez çalışması kapsamında Üniversitemiz Yaşar Doğu Spor Bilimleri Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü 3. ve 4. sınıf öğrencilerine yönelik anket uygulama isteği Rektörlüğümüzce uygun görülmüştür.

Bilgilerimizi ve gereğini arz ederim.

e-İmza

Prof. Dr. Mehmet KURAN
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

**BELGENİN ASLI
ELEKTRONİK İMZALIDIR**

25.07.2017
EİFGÖCÜKLUOĞLU
Mehmet

Adres: Ondokuz Mayıs Üniversitesi Rektörlük Binası
Telefon: 0362 312 19 19 Faks: 0362 457 60 91
Elektronik A.g: <http://www.omu.edu.tr/>

Kep Adresi: omu@hs01.kep.telif.gucukluoglu@omu.edu.tr

EİFGÖCÜKLUOĞLU
Dahili : 7017

5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'na uygun olarak Güvenli Elektronik İmza ile oluşturulmuştur.

EK 8.3: GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ

Tarih ve Sayı: 10/07/2017-E.10682

T.C.
GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Genel Sekreterlik

Sayı :23845617-804.01/
Konu :Anket İzni

HİTİT ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

İlgi : 04.07.2017 tarih ve 75101170-37009 sayılı yazınız.

Üniversiteniz Sosyal Bilimler Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Yüksek Lisans Programı 150165009 numaralı öğrencisi Tuncay DUMAN'ın, Üniversitemiz Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Beden Eğitimi Öğretmenliği bölümü 3. ve 4. sınıf öğrencilerine, "Beden Eğitimi Öğretmeni Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları ve Akademik Öz Yeterlik Düzeylerinin İncelenmesi" konulu tez çalışması kapsamında ilgi yazınız ekinde yer alan anketi uygulama talebinin uygun görüldüğü hususunu bilgilerinize arz ederim.

e-İmzalıdır

Prof. Dr. Mücahit EĞRİ
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

BELGENİN ASLI
ELEKTRONİK İZALIDIR
Ali DOKER
V.H.K.İ.

Evrakı Doğrulamak İçin : https://obys.gop.edu.tr/en/Vision/Validate_doc.aspx?V=BE843JDH9

Taahhüt Yeri: 60150 Tokat/Türkiye	Bilgi için: E.POLAT Bilgisayar İşletmeni
Tel: (0356)2523616	E-Posta: gensek@gop.edu.tr
Faks: (0356)2521625	İletişim için: gensek@gop.edu.tr
	Rektörlük Adresleri : gaziosmanpasa.universitesi@hs03.kep.tr gou@hs01.kep.tr (tebligat adresi) gaziosmanpasauni.hastane@hs03.kep.tr

EK 8.4: HİTİT ÜNİVERSİTESİ

T.C.
HİTİT ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitü Müdürlüğü

Sayı : 73528775-399-E.36792
Konu : Anket İzni (Tuncay DUMAN)

03.07.2017

HİTİT ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Öğrenci İşleri Dairesi Başkanlığı)

İlgi : Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Başkanlığı'nın 30.06.2017 tarihli ve 96893073-399-E.36560 sayılı yazısı.

Beden Eğitimi Spor Ana Bilim Dalı yüksek lisans programı 150165009 numaralı öğrencisi Tuncay DUMAN, "Beden Eğitimi Öğretmeni Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları ve Akademik Öz Yeterlik Düzeylerinin İncelenmesi" konulu tez çalışmasında, kullanmak üzere anket çalışmasını yapabilmesi için ilgili kurumlardan izin alınması hususunda;

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

 e-imzalıdır

Prof. Dr. Mehmet EVKURAN
Müdür

ÖZGEÇMİŞ

Adı – Soyadı : Tuncay DUMAN
Doğum yeri ve tarihi : YERKÖY/YOZGAT / 14/09/1990
İletişim adresi ve telefonu : Cumhuriyet Mah. Azerbeycan Cad. Tarımcılar Sitesi
CBlok. No:12/7 Atakum/SAMSUN
Öğrenim Durumu : Lisans mezunu
Lisans : Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Yaşar Doğu Spor
Bilimleri Fakültesi, Spor Yöneticiliği Bölümü.

Mesleki Deneyimi

(2015/2017): Amasya Gençlik Spor İl Müdürlüğü (2015- 2017)

(2017/ halen): Emniyet Genel Müdürlüğü

Katıldığı eğitim seminerleri

2015:1. Kademe Tenis Antrenör Belgesi / Samsun

2012:2. Kademe Yüzme Antrenörlüğü /Ankara